

Tuairim ó Choiste Eorpach na Réigiún — Athbhreithniú ar rialachas limistéar Schengen

(2022/C 498/15)

Rapóirtéir:	Antje GROTHEER (DE/PSE), Leas-Uachtarán Pharlaimint Stát Bremen
Doiciméid tagartha:	<p>Togra le haghaidh Rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena dtugtar aghaidh ar staideanna an ionstraimithe i réimse na himirce agus an tearmainn</p> <p>(COM(2021) 890 final)</p> <p>Togra le haghaidh Rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena leasaítear Rialachán (AE) 2016/399 maidir le Cód an Aontais i dtaca leis na rialacha lena rialaítear gluaiseacht daoine thar teorainneacha</p> <p>(COM(2021) 891 final)</p> <p>Teachtaireacht Chomhpháirteach chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún – <i>Responding to statesponsored instrumentalisation of migrants at the EU external border</i> [Aghaidh a thabhairt ar ionstraimiú státurraithe imirceach ag teorainn sheachtrach an Aontais] (níl leagan Gaeilge ann)</p> <p>(JOIN(2021) 32)</p>

I. MOLTAÍ LE HAGHAIDH LEASUITHE

Togra le haghaidh Rialachán lena leasaítear Rialachán (AE) 2016/399 maidir le Cód an Aontais i dtaca leis na rialacha lena rialaítear gluaiseacht daoine thar teorainneacha

COM(2021) 891

Leasú 1

Aithris 3

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>(3) Le blianta beaga anuas, tá limistéar Schengen buailte ag dúshlán nach bhfacthas a leithéid cheana, arbh iad na cineálacha dúshlán iad nach raibh teoranta do chríoch aon Bhallstát amháin. Chuir na dúshlán sin in iúl gur freagracht chomhroinnte é caomhnú an oird phoiblí agus na slándála i limistéar Schengen, rud a éilíonn gníomhaíocht chomhpháirteach chomhordaithe idir na Ballstáit agus ar leibhéal an Aontais. Chuir siad i dtábhacht freisin na bearnaí sna rialacha atá ann faoi láthair lena rialaítear feidhmiú limistéar Schengen ag na teorannacha seachtracha agus na teorainneacha inmheánacha araon, agus an gá atá ann le creat atá níos láidre agus níos tréine a chruthú trínar féidir freagairt níos éifeachtaí a dhéanamh ar na dúshlán atá roimh limistéar Schengen.</p>	<p>(3) Le blianta beaga anuas, tá limistéar Schengen buailte ag dúshlán nach bhfacthas a leithéid cheana, arbh iad na cineálacha dúshlán iad nach raibh teoranta do chríoch aon Bhallstát amháin. Chuir na dúshlán sin in iúl gur freagracht chomhroinnte é caomhnú an oird phoiblí agus na slándála i limistéar Schengen, rud a éilíonn gníomhaíocht chomhpháirteach chomhordaithe idir na Ballstáit agus ar leibhéal an Aontais. Chuir siad i dtábhacht freisin na bearnaí sna rialacha atá ann faoi láthair lena rialaítear feidhmiú limistéar Schengen, lena n-áirítear ag na teorannacha seachtracha agus na teorainneacha inmheánacha araon, agus an gá atá ann le creat atá níos láidre agus níos tréine a chruthú trínar féidir freagairt níos éifeachtaí a dhéanamh ar na dúshlán atá roimh limistéar Schengen.</p>

Cúis

Ní ar na rialacha maidir le rialuithe ag na teorainneacha seachtracha agus inmheánacha amháin atá feidhmiú limistéar Schengen ag brath. Ba cheart an méid sin a léiriú san aithris dá réir.

Leasú 2

Aithris 4

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú
(4) Ní hamháin go dtéann rialú teorann ag na teorainneacha seachtracha chun leasa an Bhallstáit a gcuirtear i gcrích ag a theorainneacha seachtracha é, ach téann sé chun leasa na mBallstát go léir a chuir deireadh le rialú ag teorainneacha inmheánacha, agus chun leasa an Aontais ina iomláine. Ceanglaítear ar na Ballstáit ardchaighdeán a áirithiú maidir le bainistiú a dteorainneacha seachtracha, lena n-áirítear trí chomhar feabhsaithe idir gardaí teorann, póilíní, údaráis chustaim agus údaráis ábhartha eile. Tá tacaíocht ghníomhach á tabhairt ag an Aontais trí thacaíocht mhaoiniúcháin a chuirtear ar fáil trí na Gníomhaireachtaí, tríd an nGarda Teorann agus Cósta Eorpach go háirithe, agus trí bhainistiú Shásra Meastóireachta Schengen. Na rialacha is infheidhme maidir leis na teorainneacha seachtracha, is gá iad a threisiú chun gur fearr is féidir freagairt ar dhúshláin nua atá tagtha chun cinn le déanaí ag na teorainneacha seachtracha.	(4) Ní hamháin go dtéann rialú teorann ag na teorainneacha seachtracha chun leasa an Bhallstáit a gcuirtear i gcrích ag a theorainneacha seachtracha é, ach téann sé chun leasa na mBallstát go léir a chuir deireadh le rialú ag teorainneacha inmheánacha, agus chun leasa an Aontais ina iomláine. Ceanglaítear ar na Ballstáit ardchaighdeán a áirithiú maidir le bainistiú a dteorainneacha seachtracha, lena n-áirítear trí chomhar feabhsaithe idir gardaí teorann, póilíní, údaráis chustaim agus údaráis ábhartha eile. Tá tacaíocht ghníomhach á tabhairt ag an Aontais trí thacaíocht mhaoiniúcháin a chuirtear ar fáil trí na Gníomhaireachtaí, tríd an nGarda Teorann agus Cósta Eorpach go háirithe, agus trí bhainistiú Shásra Meastóireachta Schengen. Na rialacha is infheidhme maidir leis na teorainneacha seachtracha, is gá iad a chur chun feidhme go héifeachtach éifeachtúil chun gur fearr is féidir freagairt do dhúshláin nua atá ag teacht chun cinn ag na teorainneacha seachtracha.

Cúis

Na rialacha lena rialaítear teorainneacha seachtracha, rialacha atá i gcomhréir faoi láthair leis na caihdeáin idirnáisiúnta agus lena gcuirtear ionstraimí leordhóthanacha ar fáil le gur féidir leis na húdaráis inniúla rialuithe teorann éifeachtúla atá fogair ó thaobh na cosanta de a dhéanamh oir is ionstraimí sách solúbtha iad, ní mór iad a chur chun feidhme ina n-iomláine má táthar chun leas éifeachtach éifeachtúil a bhaint as a n-acmhainneacht.

Leasú 3

Aithris 8

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
(8) Is gá freisin na rialacha agus na coimircí i ndlí an Aontais a threisiú ionas gur féidir leis na Ballstát gníomhú go tapa chun cur i gcoinne cásanna ina ndéantar ionstraimiú ar imircigh. Ba cheart an t-ionstraimiú sin a thuiscint mar thagairt do staid ina dtionscnaíonn tríú tír sreabha imirce neamhrialta chuig an Aontas trí theacht náisiúnach tríú tír chuig teorainneacha seachtracha na mBallstát a spreagadh nó a éascú go gníomhach, i gcás ina léiríonn na gníomhaíochtaí sin rún chun an tAontas ina iomláine nó Ballstát a dhíchobhsú, agus i gcás ina bhféadfadh na gníomhaíochtaí sin feidhmeanna bunriachtanacha Stáit a chur i mbaol, lena n-áirítear a shláine críche , caomhnú rialach agus reachta, nó cosaint a shlándála náisiúnta.	(8) Is gá freisin na rialacha agus na coimircí i ndlí an Aontais a chur i bhfeidhm go héifeachtach éifeachtúil ionas gur féidir leis na Ballstát gníomhú go tapa chun cur i gcoinne cásanna ina ndéantar ionstraimiú ar imircigh. Ba cheart an t-ionstraimiú sin a thuiscint mar thagairt do staid ina dtugann tríú tír nó gníomhaí arna urrú ag tríú tír tacaíocht ghníomhach do líon suntasach náisiúnaigh tríú tír iarracht a dhéanamh teacht isteach go neamhrialta agus en masse i mBallstát den Aontas, d'fhonn an tAontas ina iomláine nó Ballstát den Aontas a dhíchobhsú, i gcás inar féidir leis an mBallstát lena mbaineann údar cuí a thabhairt leis go bhfágann na gníomhartha sin i mbaol feidhmeanna bunriachtanacha stáit, caomhnú rialach agus reachta, nó cosaint a shlándála náisiúnta, agus ina n-aithníonn an Chomhairle Eorpach ar bhonn práinne go bhfuil an tAontas nó ceann amháin dá Bhallstáit ar a laghad ag dul i ngleic le cás ina bhfuil ionstraimiú á dhéanamh ar imircigh.

Cúis

Tá an sainmhíniú ar ionstraimiú atá beartaithe róleathan agus tá easpa soiléireachta ann, rud a fhágann baol ann go measfar an-chuid cásanna difriúla a bheith ag teacht leis. Tá sé ag teacht salach freisin ar na Treoirí maidir le Rialáil Níos Fearr, rud is léir ón Measúnú Tionchair comhfhreagrach (SWD(2021) 462 final) ina n-admhaítear nach bhfiosraítear ann ionstraimiú na himirce neamhrialta. Dá bhrí sin, tá gá le comhdhearcadh polaitiúil ar leibhéal an Aontais maidir leis an rud is ionstraimiú ann. I bhfianaise a thromchúisí agus atá na bearta sriantacha arna bhforchur ar dhaoine aonair dá thoradh, agus ós rud é gur freagra atá sa togra ón gCoimisiún ar iarraidh ón gComhairle Eorpach (EUCO 17/21), ní mór foráil a chur san áireamh sa sainmhíniú maidir le seasamh dearfach de chuid na Comhairle Eorpaí, arna teacht le chéile go pras chun go bhféadfaidh an Ballstát nó na Ballstáit lena mbaianeann beart pras a dhéanamh.

Leasú 4

Aithris 9

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>(9) D'fhéadfadh sé gurbh é atá i gceist le hionstraimiú imirceach, staideanna ina ndearna tríú tír taisteal neamhrialta náisiúnach tríú tír a spreagadh nó a éascú ar a críoch féin chun go sroichfidís teorainn sheachtrach na mBallstát, ach d'fhéadfadh sé gurbh é atá i gceist leis freisin, taisteal neamhrialta náisiúnach tríú tír atá sa tír sin cheana féin a spreagadh nó a éascú. Ina theannta sin, d'fhéadfadh sé gurbh é atá i gceist le hionstraimiú imirceach, bearta comhéigneacha a fhorchur arb é is aidhm dóibh na náisiúnaigh trí tír a chosc ar limistéir teorann an tríú tír atá i mbun a n-ionstraimithe a fhágáil seachas i dtreo a théann trí Bhallstát.</p>	<p>(9) Is féidir gurbh é atá i gceist le hionstraimiú imirceach staideanna arna sainiú i bpointe 27 d'Airteagal 1 (1)(b), ina ndearna tríú tír taisteal neamhrialta náisiúnach tríú tír isteach san Aontas Eorpach a éascú go gníomhach ar a críoch féin chun go sroichfidís teorainn sheachtrach na mBallstát, ach is féidir gurbh é atá i gceist leis freisin, taisteal neamhrialta náisiúnach tríú tír atá sa tír sin cheana féin a éascú go gníomhach. Ina theannta sin, d'fhéadfadh sé gurbh é atá i gceist le hionstraimiú imirceach, bearta comhéigneacha a fhorchur arb é is aidhm dóibh na náisiúnaigh tríú tír a chosc ar limistéir teorann an tríú tír atá i mbun a n-ionstraimithe a fhágáil seachas i dtreo a théann trí Bhallstát. Sna cásanna ina mbíonn gníomhaithe nach gníomhaithe stáit iad páirteach sa choireacht eagraithe, go háirithe sa smuigleáil, níor cheart a mheas gur ionstraimiú imirceach é sin nuair nach bhfuil sé d'aidhm aige an tAontas nó Ballstát a dhíchobhsú. Lena chois sin, níor cheart oibríochtaí cabhrach daonnúla a mheas mar ionstraimiú.</p>

Cúis

Chun críche deimhneachta dlíthiúla, is gá tagairt a dhéanamh don fhoráil ina sainmhínítear ionstraimiú.

Leasú 5

Aithris 10

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú
(10) Ba cheart don Aontas leas a bhaint as na huirlisí uile atá ina bhosca uirlisí de bhearta taidhleoireachta, maoiniúcháin agus oibriúcháin chun tacú leis na Ballstáit ar gá dóibh déileáil leis an ionstraimiú sin. Ba cheart tús áite a thabhairt d'iarrachtaí taidhleoireachta an Aontais nó an Bhallstáit lena mbaineann mar mhodh chun aghaidh a thabhairt ar fheiniméan an ionstraimithe. Féadfar an méid sin a fhorlíonadh, i gcás inarb iomchuí , le forchur beart sriantach ag an Aontas.	(10) Ba cheart don Aontas leas a bhaint as na huirlisí uile atá ina bhosca uirlisí de bhearta taidhleoireachta, maoiniúcháin agus oibriúcháin chun tacú leis na Ballstáit ar gá dóibh déileáil leis an ionstraimiú sin. Ba cheart tús áite a thabhairt d'iarrachtaí taidhleoireachta an Aontais nó an Bhallstáit lena mbaineann mar mhodh chun aghaidh a thabhairt ar fheiniméan an ionstraimithe. Ba cheart don Aontas cur leis an méid sin le bearta coisctheacha iomchuí, a bhainfeadh le tríú tíortha a bhfuil ionstraimiú ar bun acu agus le tíortha tionscnaimh na n-imirceach a bhfuil ionstraimiú á dhéanamh orthu.

Cúis

Tá an cosc rithábachtach mar chuid de gach iarracht aghaidh a thabhairt ar an ionstraimiú. Ba cheart do thoscaireachtaí de chuid an Aontais tuarascálacha staide a dhréachtú go rialta i dtíortha tionscnaimh na ngrúpaí imirceach a ndéantar ionstraimiú orthu agus sna tríú tíortha a dhéanann ionstraimiú, agus na tuarascálacha sin a chur faoi bhráid an Choimisiúin mar bhunús fianaise le haghaidh bearta coisctheacha.

Leasú 6

Aithris 11

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
(11) San am céanna, sa bhreis ar na bearta sin, na rialacha atá ann faoi láthair maidir le rialú ag teorainneacha seachtracha agus faireachas ar theorainneacha, is gá na rialacha sin a threisiú freisin. Chun cúnaimh breise a thabhairt don (11) Bhallstát ar gá dó aghaidh a thabhairt ar ionstraimiú imirceach, le Rialachán (AE) XXX/XXX forlíontar na rialacha maidir le rialú teorann trí shoráil a dhéanamh maidir le bearta sonracha i réimse an tearmainn agus an fhille, agus urraim á tabhairt san am céanna do chearta bunúsacha na ndaoine lena mbaineann agus go háirithe trí urraim don cheart chun tearmainn a áirithiú, agus tríd an gcúnaimh is ga ó ghníomhaireachtaí na Náisiún Aontaithe agus eagraíochtaí ábhartha eile a chur ar fáil.	(11) Na rialacha atá ann faoi láthair maidir le rialú ag teorainneacha seachtracha agus faireachas ar theorainneacha, is gá na rialacha sin a chur chun feidhme ina n-iomláine , agus urraim á tabhairt san am céanna do chearta bunúsacha na ndaoine aonair a bhfuil (11) tearmann á lorg acu agus go háirithe trí urraim don cheart chun tearmainn a áirithiú, agus tríd an gcúnaimh is ga ó ghníomhaireachtaí na Náisiún Aontaithe agus eagraíochtaí ábhartha eile a chur ar fáil, go háirithe do mhionaíochtaí neamhthionlactha.

Cúis

Tá glacadh an Rialacháin maidir le hionstraimiú ag brath ar ghlacadh na dtograí le haghaidh an Rialacháin maidir leis an Nós Imeachta Tearmainn mar aon leis an athmhúnlú ar an Treoir maidir le Dálaí Glactha agus ar an Treoir um Fhilleadh araon faoin gComhshocrú Nua maidir le hImirce agus Tearmann, rudaí atá faoi réir caibidlíocht leanúnach nó a cuireadh siar mar gheall ar sháinn. An tagairt do Rialachán (AE) XXX/XXX i gCód Teorainneacha Schengen atá beartaithe, is tagairt í do ghníomh nach léir go nglacfar, ar dócha go ndéanfar a ábhar a athrú le linn an phróisis reachtaigh, agus atá ag brath, thairis sin, ar ghlacadh tograí eile faoin gComhshocrú Nua. Lena chois sin, sa mheasúnú tionchair a ghabhann le Cód Teorainneacha Schengen atá beartaithe, ní dheanadh measúnú ar an tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag na forálacha atá beartaithe mar fhreagairt ar an ionstraimiú. Dá bhrí sin, mar atá sé faoi láthair, cuireann an tagairt sin glacadh an togra féin maidir le Schengen i mbaol agus tagann sí salach ar an deimhneacht dhlíthiúil, ar Threoirlínte an Choimisiúin Eorpaigh maidir le Rialáil Níos Fearr, agus ar Chomhaontú Idirinstitiúideach 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr. De bhreis air sin, mar gheall ar an líon mór mionaíochtaí neamhthionlactha sna limistéir is mó atá thíos leis an mbrú ó thaobh na himirce de, tá gá le ráthaíochtaí i dtaca le cosaint a gceart, i dtaca lena gcosaint féin, agus i dtaca le comhordú an chúinimh is gá ó na páirtithe uile lena mbaineann, agus is ceart an méid sin a thabhairt dóibh.

Leasú 7

Aithris 12

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>(12) Go háirithe, i gcás ionstraimithe, i gcás inar gá, ba cheart don Bhallstát lena mbaineann a bheith in ann trácht teorann a theorannú don íosmhéid trí phointí trasnaithe teorann áirithe a dhúnadh, agus fíor-rochtain éifeachtach ar nósanna imeachta cosanta idirnáisiúnta a ráthú san am céanna. Ba cheart a chur san áireamh in aon chinneadh den sórt sin an bhfuil sé aitheanta ag an gComhairle go bhfuil an tAontas nó ceann amháin nó níos mó dá Bhallstát ag déileáil le staid ina bhfuil ionstraimiú á dhéanamh ar imircigh. Thairis sin, ba cheart a chur san áireamh go hiomlán in aon srian den sórt sin, náisiúnaigh tríú tír ar tairbhíthe iad den cheart chun saorghluaiseachta de bhun comhaontú idirnáisiúnta, agus náisiúnaigh tríú tír ar cónaithe fadtéarmacha iad faoin dlí náisiúnta nó faoi dhlí an Aontais nó a bhfuil víosaí fadtéarmacha ina seilbh acu, agus ba cheart cearta a mball teaghlaigh a chur san áireamh freisin. Ba cheart na srianta sin a chur i bhfeidhm ar bhealach a áirithíonn urraim do na hoibleagáidí a bhaineann le rochtain ar chosaint idirnáisiúnta, go háirithe prionsabal an <i>non-refoulement</i>.</p>	<p>(12) Go háirithe, i gcás ionstraimithe, mar a shainmhínítear i bpointe 27 d'Airteagal 1(1)(b), i gcás inar gá, ba cheart don Bhallstát lena mbaineann a bheith in ann trácht teorann a theorannú don íosmhéid trí phointí trasnaithe teorann áirithe a dhúnadh, agus fíor-rochtain éifeachtach ar nósanna imeachta cosanta idirnáisiúnta a ráthú san am céanna. Ba cheart a chur san áireamh in aon chinneadh den sórt sin an bhfuil sé aitheanta ag an gComhairle go bhfuil an tAontas nó ceann amháin nó níos mó dá Bhallstát ag déileáil le staid ina bhfuil ionstraimiú á dhéanamh ar imircigh. Thairis sin, níor cheart aon srian den sórt sin teorann a chur le cearta saoránach den Aontas, le cearta náisiúnach tríú tír ar tairbhíthe iad den cheart chun saorghluaiseachta de bhun comhaontú idirnáisiúnta, ná le cearta náisiúnach tríú tír ar cónaithe fadtéarmacha iad faoin dlí náisiúnta nó faoi dhlí an Aontais nó a bhfuil víosaí fadtéarmacha ina seilbh acu, ná le cearta a mball teaghlaigh ach oiread. Ba cheart na srianta sin a chur i bhfeidhm ar bhealach a áirithíonn urraim do na hoibleagáidí a bhaineann le rochtain ar chosaint idirnáisiúnta, go háirithe prionsabal an <i>non-refoulement</i>.</p>

Cúis

Na bearta atá beartaithe chun teorainn a chur le líon na dtrasnuithe teorann, beidh tionchar diúltach acu ar an rochtain ar thearmann ag teorainneacha seachtracha an Aontais agus beidh baol ann go dtiocfaidh siad salach ar chuspóir foriomlán Limistéar Schengen, mar atá, gan teorainneacha inmheánacha a bheith ann. Dá bhrí sin, níor cheart dul ina muinín ach amháin sa chás nach ann don dara rogha agus gur aithníodh go bhfuil ionstraimiú ar bun. Níor cheart go ndéanfadh an fhéidearthacht bearta sriantacha a chur i bhfeidhm dochar d'fheidhmiú cheart na saorghluaiseachta atá ag saoránaigh an Aontais agus ag náisiúnaigh nach náisiúnaigh den Aontas iad atá ina gcónaí ann go dleathach.

Leasú 8

Aithris 14

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>(14) De bhua Airteagal 41(1) de Rialachán (AE) 2019/1896, tá sé de cheangal ar Stiúrthóir Feidhmiúcháin na Gníomhaireachta Eorpaí um an nGarda Teorann agus Cósta a mholadh do Bhallstát go n-iarrfaidh an Ballstát sin ar an nGníomhaireacht tacaíocht na Gníomhaireachta a thionscnamh, a chur i gcrích, nó a choigeartú, chun aghaidh a thabhairt ar bhagairtí agus ar dhúshláin shainaitheanta ag na teorainneacha seachtracha, i gcás ina gcomhlíontar na coinníollacha a leagtar síos san fhoráil sin. Go háirithe d'fhéadfadh an gá atá ann le tacaíocht ón nGníomhaireacht a bheith soiléir i staideanna ina ndearna an Gníomhaireacht Eorpach um an nGarda Teorann agus Cósta meastóireacht leochaileachta thiomnaithe i ndáil le hionstraimiú imirceach. Ar bhonn thorthaí an mheasúnaithe leochaileachta nó i gcás ina sanntar leibhéal tionchair géibheannach do cheann amháin nó níos mó de chodanna den teorainn sheachtrach agus na heilimintí ábhartha i bpleananna teagmhasacha an Bhallstáit, anailís riosca na Gníomhaireachta agus sraith anailíse an léargais ar dhálaí náisiúnta á gcur san áireamh, molfaidh an Stiúrthóir Feidhmiúcháin don Bhallstát lena mbaineann a iarraidh go ndéanfaidh an Gníomhaireacht tacaíocht na Gníomhaireachta i gcomhréir le hAirteagal 41(1) de Rialachán (AE) 2019/1896 a thionscnamh, a chur i bhfeidhm nó a choigeartú. Tá inniúlacht an Stiúrthóra Feidhmiúcháin gan dochar don tacaíocht ghinearálta a d'fhéadfadh an Gníomhaireacht a bheith ag cur ar fáil do na Ballstáit.</p>	<p>(14) De bhua Airteagal 41(1) de Rialachán (AE) 2019/1896, tá sé de cheangal ar Stiúrthóir Feidhmiúcháin na Gníomhaireachta Eorpaí um an nGarda Teorann agus Cósta a mholadh do Bhallstát go n-iarrfaidh an Ballstát sin ar an nGníomhaireacht tacaíocht na Gníomhaireachta a thionscnamh, a chur i gcrích, nó a choigeartú, chun aghaidh a thabhairt ar bhagairtí agus ar dhúshláin shainaitheanta ag na teorainneacha seachtracha, i gcás ina gcomhlíontar na coinníollacha a leagtar síos san fhoráil sin.</p>

Cúis

Is ionann a bhfuil sa téacs a scríosadh agus a bhfuil i dtéacs Airteagal 41(1) de Rialachán (AE) 2019/1896 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁽¹⁾ agus, dá bhrí sin, níl aon ghá leis.

⁽¹⁾ Rialachán (AE) 2019/1896 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Samhain 2019 maidir leis an nGarda Teorann agus Cósta Eorpach agus lena n-aisghairtear Rialacháin (AE) Uimh. 1052/2013 agus (AE) 2016/1624 (IO L 295, 14.11.2019, lch. 1).

Leasú 9

Aithris 15

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>(15) Ina theannta sin, i gcás ina ndéanfar imircigh a ionstraimiú, ba cheart don Bhallstát lena mbaineann an rialú teorann a threisiú, lena n-áirítear, de réir mar is iomchuí, trí bhearta breise lena gcuirtear cosc ar thrasnúithe neamhdhleathacha agus trí úsáid acmhainní breise agus modhanna teicniúla chun cosc a chur ar thrasnú neamhúdraithe na teorann. D'fhéadfaí teicneolaíochtaí nua-aimseartha a áireamh ar mhodhanna teicniúla den sórt sin, lena n-áirítear dróin agus braiteoirí gluaisne, chomh maith le haonaid shoghluaiste. Ní mór úsáid na modhanna teicniúla den sórt sin, go háirithe aon teicneolaíocht atá in ann sonraí pearsanta a bhailiú, a bhunú agus a fheidhmiú i gcomhréir le forálacha atá sainithe go soiléir sa dlí náisiúnta.</p>	<p>(15) Ina theannta sin, i gcás ina ndéanfar imircigh a ionstraimiú, mar a shainmhínítear i bpointe 27 d'Airteagal 1(1)(b) agus arna aithint dá réir ag an gComhairle Eorpach, ba cheart don Bhallstát lena mbaineann an faireachas teorann a threisiú trí acmhainní breise agus modhanna teicniúla a úsáid, teicneolaíochtaí nua-aimseartha san áireamh, chun aghaidh a thabhairt ar iarrachtaí an teorainn a thrasnú go neamhrialta agus en masse. D'fhéadfaí teicneolaíochtaí nua-aimseartha a áireamh ar mhodhanna teicniúla den sórt sin, lena n-áirítear dróin agus braiteoirí gluaisne, chomh maith le haonaid shoghluaiste. Ní mór úsáid na modhanna teicniúla den sórt sin, go háirithe aon teicneolaíocht atá in ann sonraí pearsanta a bhailiú, a bhunú agus a fheidhmiú i gcomhréir le forálacha atá sainithe go soiléir sa dlí náisiúnta agus i gcomhréir le dlí-eolaíocht Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh.</p>

Cúis

Níor cheart na bearta atá beartaithe a úsáid ach amháin sa chás nach ann don dara rogha agus gur aithin an Chomhairle Eorpach go hoifigiúil go bhfuil ionstraimiú ar bun. De bhreis air sin, níor cheart modhanna teicniúla a úsáid a thiocthadh salach ar dhlí-eolaíocht Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh.

Leasú 10

Aithris 16

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>(16) Ba cheart an chumhacht a thabhairt don Choimisiún caighdeáin iomchuí a shonrú, i ngníomhartha tarmligthe a ghlactar faoin Rialachán seo, maidir le faireachas ar theorainneacha, go háirithe maidir leis na teicneolaíochtaí nua a fhéadfaidh na Ballstáit a úsáid, agus cineál na dteorainneacha (teorainn talún, farraige nó aeir), na leibhéil tionchair a shanntar do gach cuid de theorainn sheachtrach i gcomhréir le hAirteagal 34 de Rialachán (AE) 2019/1896 agus tosca ábhartha eile á gcur san áireamh, mar fhreagairt shonrach ar chásanna ina ndéantar imircigh a ionstraimiú.</p>	<p>(16) Ba cheart an chumhacht a thabhairt don Choimisiún caighdeáin iomchuí a shonrú, i ngníomhartha tarmligthe a ghlactar faoin Rialachán seo, maidir le faireachas ar theorainneacha, go háirithe maidir leis na teicneolaíochtaí nua a fhéadfaidh na Ballstáit a úsáid, agus cineál na dteorainneacha (teorainn talún, farraige nó aeir), na leibhéil tionchair a shanntar do gach cuid de theorainn sheachtrach i gcomhréir le hAirteagal 34 de Rialachán (AE) 2019/1896 agus tosca ábhartha eile á gcur san áireamh, mar fhreagairt shonrach ar bhagairtí, dúshláin, agus laigi ag na teorainneacha seachtracha.</p>

Cúis

Mar atá in Aithris 8.

Leasú 11

Aithris 17

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>(17) I limistéar gan rialuithe ag teorainneacha inmheánacha, ba cheart daoine a bheith in ann gluaiseacht faoi shaoirse, agus faoi shlándáil idir na Ballstáit. I dtaca leis sin, ba cheart a shoiléiriú nach ndéanann an toirmeasc ar rialuithe ag teorainneacha inmheánacha difear d'inniúlacht na mBallstát seiceálacha a dhéanamh ar a gcríoch, lena n-áirítear ag a dteorainneacha inmheánacha, chun críoch eile seachas rialú teorann. Ba cheart a shoiléiriú, go háirithe, go bhfanann údaráis inniúla náisiúnta, lena n-áirítear údaráis sláinte nó údaráis forfheidhmithe dlí, i bprionsabal, saor chun seiceálacha a dhéanamh agus iad ag feidhmiú na gcumhachtaí poiblí dá bhforáiltear faoin dlí náisiúnta.</p>	<p>(17) I limistéar gan rialuithe ag teorainneacha inmheánacha, ba cheart daoine a bheith in ann gluaiseacht faoi shaoirse, agus faoi shlándáil idir na Ballstáit. I dtaca leis sin, ba cheart a shoiléiriú nach ndéanann an toirmeasc ar rialuithe ag teorainneacha inmheánacha difear d'inniúlacht na mBallstát seiceálacha a dhéanamh ar a gcríoch, lena n-áirítear ag a dteorainneacha inmheánacha, chun críoch eile seachas rialú teorann. Ba cheart a shoiléiriú, go háirithe, go bhfanann na húdaráis atá inniúil ar an leibhéal náisiúnta, réigiúnach agus áitiúil, lena n-áirítear údaráis sláinte nó údaráis forfheidhmithe dlí, i bprionsabal, saor chun seiceálacha a dhéanamh agus iad ag feidhmiú na gcumhachtaí poiblí dá bhforáiltear faoin dlí náisiúnta.</p>

Cúis

Chun na difríochtaí idir struchtúir rialachais agus inniúlachtaí gaolmhara ó Bhallstát go Ballstát a chur san áireamh, ba cheart gach leibhéal rialtais a lua.

Leasú 12

Aithris 18

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>(18) <i>Cé go mbaineann an toirmeasc ar rialuithe ag teorainneacha inmheánacha le seiceálacha a bhfuil éifeachtaí coibhéiseacha acu freisin, níor cheart a mheas go bhfuil seiceálacha ag údaráis inniúla coibhéiseach le seiceálacha teorann a dhéanamh i gcás nach bhfuil rialú teorann acu mar chuspóir, i gcás ina bhfuil siad bunaithe ar fhaisnéis agus ar thairbhí ghinearálta na n-údarás inniúil maidir leis na bagairtí a d'fhéadfadh a bheith ann don tslándáil phoiblí nó don bheartas poiblí, lena n-áirítear i gcás ina bhfuil sé d'aidhm acu fanacht nó cónaí neamhrialta agus coireanna trasteorann a bhfuil baint acu le himirce neamhrialta a chomhrac, i gcás ina bhfuil siad ceaptha agus curtha i gcrích ar bhealach atá éagsúil go soiléir le seiceálacha córasacha ar dhaoine ag na teorainneacha seachtracha agus i gcás ina ndéantar iad ag moil iompair amhail poirt, stáisiúin traenach nó bus, nó aerfoirt, nó go díreach ar bord seirbhísí iompair paisinéirí, agus i gcás ina ndéantar iad ar bhonn anailís riosca.</i></p>	

Cúis

Ceadaítear na bearta sin leis na rialacha atá ann cheana féin. Níor cheart a thabhairt le tuiscint go mbeifí in ann níos mó rialuithe agus seiceálacha slándála a dhéanamh de thoradh na leasuithe atá beartaithe. Déantar dochar go háirithe do réigiúin a bhfuil teorainneacha inmheánacha iontu i gcás ina gcuirtear leis an líon rialuithe. Níor cheart bearta slándála atá bunaithe ar anailís riosca a theorannú leis na réigiúin sin.

Leasú 13

Aithris 20

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
(20) <i>Maidir le cónaí nó fanacht neamhdhleathach agus coireacht trasteorann a bhaineann le himirce neamhrialta a chomhrac, amhail gáinneáil ar dhaoine, smuigleáil imirceach agus calaois doiciméad agus cineálacha eile coireachta trasteorann, d'fhéadfaí a chuimsiú sna bearta sin bearta lena bhféadfar céannacht, náisiúntacht agus stádas cónaithe daoine a fhíorú ar choinnioll gur fíoruithe neamhchórasacha iad na fíoruithe sin agus go ndéantar iad ar bhonn anailís riosca.</i>	

Cúis

Leagtar amach in Airteagal 77 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh an cuspóir “a áirithiú nach mbeidh aon rialú ar dhaoine, is cuma cén náisiúntacht atá acu, agus iad ag trasnú teorainneacha inmheánacha”. Thairis sin, rialaítear an comhrac i gcoinne cónaí nó fanacht neamhdhleathach i dTreoir 2008/115/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽²⁾ (“an Treoir um Fhilleadh”) cheana féin agus níor cheart an méid sin a nascadh le rialuithe ag na teorainneacha inmheánacha. Ar an dóigh chéanna, rialaítear an creat chun coireanna trasteorann agus gáinneáil ar dhaoine a chomhrac i ngníomhartha reachtacha eile ⁽³⁾. Lena chois sin, leis an bhforáil sin, is ann don fhéidearthacht nach gcomhlíonfaí breithiúnas Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh, dá réir is gá Cód Teorainneacha Schengen a thuiscint mar bhac ar an reachtaíocht náisiúnta lena dtabharfadh Ballstát ar dhuine, ar phian pionóis, pas nó cárta aitheantais a thaispeáint ar dhul isteach dó i gcríoch an Bhallstáit sin thar theorainn inmheánach, cé go bhfuil sé in aghaidh na forála a mbainfeadh an oibleagáid léi rialuithe teorann inmheánaí a thabhairt isteach arís (Cásanna Uamtha C-368/20 agus C-369/20).

⁽²⁾ IO L 348, 24.12.2008, lch. 98.

⁽³⁾ Forlárargas ar fáil sa Teachtairacht ón gCoimisiún Eorpach maidir le straitéis 2021-2025 an Aontais maidir le gáinneáil ar dhaoine a chomhrac, COM(2021) 171 final (níl leagan Gaeilge ann)

Leasú 14

Aithris 24

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>(24) Na seiceálacha a dhéanfaidh na Ballstáit agus iad ag feidhmiú a n-inniúlachtaí náisiúnta, is gá a áirithiú go mbeidh na seiceálacha sin comhsheasmhach go hiomlán le limistéar atá saor ó rialuithe ag teorainneacha inmheánacha. I gcomhréir le cásdlí na Cúirte Breithiúnais, na seiceálacha a dhéanann na Ballstáit ag a limistéir teorann, dá mhéad atá na léirithe go bhfuil éifeacht ag na seiceálacha sin atá coibhéiseach leis an rialú teorann, ag féachaint do chuspóirí na seiceálacha sin, a raon feidhme críochach agus na difríochtaí a d'fhéadfadh a bheith eatarthu agus na seiceálacha a dhéantar ar an gcuid eile de chríoch na Ballstáit lena mbaineann, is ea is mó an gá atá ann le rialacha agus teorannacha dochta mionsonraithe lena leagtar síos na coinníollacha maidir leis na Ballstáit a gcumhachtaí póilíneachta i limistéar teorann a fheidhmiú.</p>	<p>(24) Na seiceálacha a dhéanfaidh na Ballstáit agus iad ag feidhmiú a n-inniúlachtaí náisiúnta, is gá a áirithiú go mbeidh na seiceálacha sin comhsheasmhach go hiomlán le limistéar atá saor ó rialuithe ag teorainneacha inmheánacha. I gcomhréir le cásdlí na Cúirte Breithiúnais, na seiceálacha a dhéanann na Ballstáit ag a limistéir teorann, dá mhéad atá na léirithe go bhfuil éifeacht ag na seiceálacha sin atá coibhéiseach leis an rialú teorann, ag féachaint do chuspóirí na seiceálacha sin, a raon feidhme críochach agus na difríochtaí a d'fhéadfadh a bheith eatarthu agus na seiceálacha a dhéantar ar an gcuid eile de chríoch na Ballstáit lena mbaineann, is ea is mó an gá atá ann le rialacha agus teorannacha dochta mionsonraithe lena leagtar síos na coinníollacha maidir leis na Ballstáit a gcumhachtaí póilíneachta nó a gcumhachtaí poiblí eile i limistéar teorann a fheidhmiú.</p>

Cúis

An chuid seo den togra a chur i gcomhréir leis an gcuid eile de.

Leasú 15

Aithris 25

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>(25) Is gá bearta a ghlacadh chun aghaidh a thabhairt ar ghluaiseachtaí neamhúdaraithe náisiúnach tríú tír atá ag fanacht go neamhdhleathach i limistéar gan rialuithe ag teorainneacha inmheánacha. Chun feidhmiú limistéar Schengen a neartú, ba cheart do na Ballstáit a bheith in ann bearta breise a dhéanamh chun dul i ngleic le gluaiseachtaí neamhrialta idir na Ballstáit, agus chun fanachtaí neamhdhleathacha a chomhrac. I gcás ina ngabhann údarais forfheidhmithe dlí de chuid Ballstáit áirithe náisiúnaigh tríú tír atá ag fanacht go neamhdhleathach ag na teorainneacha inmheánacha mar chuid de chomhar oibríochtúil póilíneachta trasteorann, ba cheart na húdarais sin a bheith in ann an ceart a dhiúltú do na daoine sin dul isteach ar a gcríoch nó fanacht uirthi agus iad a aistriú chuig an mBallstát ónar tháinig siad isteach. Ba cheart a cheangal ar an mBallstát as ar tháinig an duine go díreach glacadh leis na náisiúnaigh tríú tír a gabhadh.</p>	<p>(25) Is gá bearta a ghlacadh chun aghaidh a thabhairt ar ghluaiseachtaí neamhúdaraithe náisiúnach tríú tír atá ag fanacht go neamhdhleathach i limistéar gan rialuithe ag teorainneacha inmheánacha.</p>

Cúis

Níl na féidearthachtaí atá beartaithe le haghaidh aistrithe díreacha i gcomhréir le caighdeáin dhlíthiúla idirnáisiúnta ná Eorpacha maidir le gluaiseacht daoine i limistéar Schengen. Bheadh sé an-deacair freisin na bearta sin a ailíniú leis na caighdeáin arna leagann síos ag córas Bhaile Átha Cliath maidir le comhroinnt freagrachta agus chuirfeadh siad a thuilleadh le comhroinnt mhíchothrom na freagrachta ó thaobh tearmann agus imirce neamhrialta de, rud a thiocfadh salach ar chur i bhfeidhm ceart phrionsabal na coimhdeachta agus chuspóir an chur chuige choitinn Eorpaigh. Leis an nós imeachta atá beartaithe, bheadh ní ba mhó éagsúlachta ann ó thaobh cleachtais de agus bheadh baol ann go sárófaí cearta bunúsacha.

Leasú 16

Aithris 26

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnAR
<p>(26) <i>An nós imeachta trína bhféadfaidh Ballstát náisiúnaigh tríú tír atá ag fanacht go neamhdhleathach a aistriú go tapa chuig Ballstát as ar tháinig an duine go díreach, ba cheart é a bheith faoi réir coimircí agus é á chur i gcrích agus lánurraim á tabhairt do chearta bunúsacha agus do phrionsabal an neamh-idirdhealaithe a chumhdaítear in Airteagal 21 den Chairt, chun próifiliú ciníoch a chosc. Ba cheart é a bheith indéanta ag na húdaráis fíorú a dhéanamh ar fhaisnéis ábhartha atá ar fáil láithreach do na húdaráis maidir le gluaiseachtaí na ndaoine lena mbaineann. Féadfaidh eilimintí oibiachtúla a bheith san fhaisnéis sin lena gceadófaí do na húdaráis a chinneadh gur thaistil an duine ó Bhallstát eile le déanaí, amhail seilbh doiciméad, lena n-áirítear admhálacha nó sonraisc, lena bhfianaítear taisteal ó Bhallstát eile le déanaí. Ba cheart cinneadh réasúnaithe i scríbhinn a thabhairt do náisiúnaigh tríú tír atá faoi réir an nós imeachta aistrithe. Cé gur cheart an cinneadh a bheith in-fhorghníomhaithe láithreach, ba cheart leigheas éifeachtach a chur ar fáil don náisiúnach tríú tír chun achomharc a dhéanamh i gcoinne an chinnidh aistrithe nó athbhreithniú air a lorg. Níor cheart éifeacht fionraíochta a bheith ag an leigheas sin.</i></p>	

Cúis

Mar atá in Aithris 25. De bhreis air sin, tá an chuma ar an gcuid a bhaineann le leigheasanna dlí nach bhfuil sí ag teacht le hAirteagal 47 den Chairt um Chearta Bunúsacha.

Leasú 17

Aithris 27

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>(27) <i>Níor cheart go ndéanfaidh an nós imeachta aistrithe dá bhforáiltear faoin Rialachán seo difear don fhéidearthacht atá ag na Ballstáit náisiúnaigh tríú tír neamhrialta a fhilleadh i gcomhréir le comhaontuithe déthaobhacha nó socruithe déthaobhacha dá dtagraítear in Airteagal 6(3) de Threoir 2008/115/CE (an “Treoir um Fhilleadh”), i gcás ina mbraitear na daoine sin lasmuigh de limistéar na teorainneacha inmheánacha. Chun cur i bhfeidhm comhaontuithe den sórt sin a éascú, agus chun comhlánú a dhéanamh ar an gcuspóir maidir le cosaint a thabhairt don limistéar gan teorainneacha inmheánacha, ba cheart an deis a thabhairt do na Ballstáit comhaontuithe nó socruithe nua a thabhairt i gcrích agus na comhaontuithe nó na socruithe atá ann cheana a thabhairt cothrom le dáta. Ba cheart fógra a thabhairt don Choimisiún faoi aon mhodhnú nó aon nuashonrú ar chomhaontuithe nó ar shocruithe nua. I gcás inar ghlac Ballstát náisiúnach tríú tír ar ais faoin nós imeachta dá bhforáiltear sa Rialachán seo nó ar bhonn comhaontú déthaobhach nó socrú déthaobhach, ba cheart a cheangal ar an mBallstát lena mbaineann cinneadh um fhilleadh a eisiúint i gcomhréir leis an Treoir um Fhilleadh. Chun comhsheasmhacht a áirithiú idir na nósanna imeachta nua dá bhforáiltear sa Rialachán seo agus na rialacha atá ann cheana maidir le náisiúnaigh tríú tír a fhilleadh, is gá, dá bhrí sin, modhnú spriocdhírithithe a dhéanamh ar Airteagal 6 (3) den Treoir um Fhilleadh.</i></p>	

Cúis

Mar atá in Aithris 25 agus Aithris 26. De bhreis air sin, d'fhéadfadh sé go mbainfí an bonn ón dlúthpháirtíocht Eorpach de dheasca an spleáchais mhóir ar chomhaontuithe déthaobhacha idir na Ballstáit a mbeadh gá leo chun na haistrithe sin a chur chun feidhme. Lena chois sin, i gcomhréir leis an tuairim ó Sheirbhís Dlí Chomhairle an Aontais Eorpaigh (6357/21, 19.2.2021) ina dtugtar míniú mionsonraithe ar an ngeoiméadracht athraitheach idir *acquis* Schengen agus *acquis* Bhaile Átha Cliath maidir leis na tograí faoin gComhshocrú Nua maidir le hImirce agus Tearmann, d'fhéadfaí forálacha maidir le fillleadh a chur san áireamh an athuair sa togra le haghaidh athmhúnú ar an Treoir um Fhilleadh (mar a mhol an Coimisiún in 2018 i dtogra atá idir lámha ag an gComhairle faoi láthair). De rogha air sin, d'fhéadfadh na forálacha sin a bheith ina gcuid de thogra chun an Treoir um Fhilleadh a leasú. Ní bheadh sé ag teacht le gealltanais an Choimisiúin Eorpaigh maidir le rialáil níos fearr, dá ndéanfaí leasú ar an Treoir um Fhilleadh trí bhíthin Chód Teorainneacha Schengen athbhreithnithe.

Leasú 18

Aithris 29

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
(29) <i>Ina theannta sin, d'fhéadfadh bagairt thromchúiseach don bheartas poiblí nó don tslándáil inmheánach a bheith ann mar thoradh ar ghluaiseachtaí mórsála neamhúdaraíthe d'imircigh neamhrialta idir na Ballstáit i gcás ina gcruthaíonn sé sin staid ina gcuirtear brú ar acmhainní foriomlána agus ar acmhainní na seirbhísí náisiúnta freagracha, i gcás nach leor na modhanna eile dá bhforáiltear faoin Rialachán seo chun aghaidh a thabhairt ar na hinsreabha agus ar na gluaiseachtaí sin. Sa chomhthéacs sin, ba cheart do na Ballstáit a bheith in ann brath ar thuarascálacha oibiachtúla cainníochtaithe maidir le gluaiseachtaí neamhúdaraíthe nuair a bhíonn siad ar fáil, go háirithe, nuair a tháirgeann gníomhaireachtaí inniúla an Aontais iad ar bhonn rialta i gcomhréir lena sainorduithe féin. Ba cheart é a bheith indéanta ag Ballstát úsáid a bhaint as an bhfaisnéis arna soláthar ag na gníomhaireachtaí chun a léiriú sa mheasúnú riosca gur bagairt eisceachtúil í an bhagairt shainaitheanta, bagairt arb é is cúis léi an ghluaiasteacht neamhúdaraíthe, chun bonn cirt a thabhairt le rialuithe teorann athbhunú ar an bhforas sin.</i>	

Cúis

Níor cheart é a áireamh ina bhagairt thromchúiseach ar an mbeartas poiblí ná ar an tslándáil inmheánach ar údar cuí é do Bhallstáit aonair le rialuithe teorann a thabhairt isteach an athuair ag na teorainneacha inmheánacha nó le síneadh a chur leo cás inarb ann do ghluaiseachtaí móra neamhúdaraíthe náisiúnach tríú tír idir na Ballstáit, mar bheadh sé ag teacht salach ar chuspóir an togra agus ar chur i bhfeidhm cuí phrionsabal na coimhdeachta dá mba chuid den chreat ginearálta an méid sin. I gcás inarb ann do ghluaiseachtaí idir na Ballstáit a d'fhéadfadh difear a dhéanamh do thromlach na mBallstát, ní mór aghaidh a thabhairt air sin ar leibhéal an Aontais mar a mholtar de réir Airteagal 28 agus an cás a chur faoi réir cinneadh cur chun feidhme ón gComhairle.

Leasú 19

Aithris 34

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
(34) Chun comhlíonadh phrionsabal na comhréireachta a áirithiú, ba cheart cinneadh na Comhairle a ghlacadh ar feadh tréimhse teoranta nach faide ná sé mhí, tréimhse a fhéadfar a shíneadh faoi réir athbhreithniú rialta ar bhonn togra ón gCoimisiún, fad is a mheastar gurb ann fós don bhagairt . Ba cheart a áireamh sa chinneadh tosaigh measúnú ar an tionchar a mheastar a bheidh ag na bearta a glacadh, lena n-áirítear na fo-éifeachtaí díobhálacha a bhaineann leo, d'fhonn a chinneadh an bhfuil bonn cirt le rialuithe ag teorainneacha inmheánacha nó an bhféadfaí bearta nach bhfuil chomh sriantach a chur i bhfeidhm ar bhealach éifeachtach ina n-áit. I gcinntí a dhéanfar ina dhiaidh sin, ba cheart éabhlóid na bagartha a sainaitníodh a chur san áireamh. Ba cheart do na Ballstáit an Coimisiún agus na Ballstáit eile a chur ar an eolas láithreach maidir le hathbhunú rialuithe teorann i gcomhréir leis an gcinneadh ón gComhairle.	(34) Chun comhlíonadh phrionsabal na comhréireachta a áirithiú, ba cheart cinneadh na Comhairle a ghlacadh ar feadh tréimhse teoranta nach faide ná sé mhí, tréimhse a bhféadfar síneadh suas le 24 mhí a chur léi i gcás go meastar gur ann don bhagairt i gcónaí , faoi réir athbhreithniú rialta ar bhonn togra ón gCoimisiún. Ba cheart a áireamh sa chinneadh tosaigh measúnú ar an tionchar a mheastar a bheidh ag na bearta a glacadh, lena n-áirítear na fo-éifeachtaí díobhálacha a bhaineann leo, d'fhonn a chinneadh an bhfuil bonn cirt le rialuithe ag teorainneacha inmheánacha nó an bhféadfaí bearta nach bhfuil chomh sriantach a chur i bhfeidhm ar bhealach éifeachtach ina n-áit. I gcinntí a dhéanfar ina dhiaidh sin, ba cheart éabhlóid na bagartha a sainaitníodh a chur san áireamh. Ba cheart do na Ballstáit an Coimisiún agus na Ballstáit eile a chur ar an eolas láithreach maidir le hathbhunú rialuithe teorann i gcomhréir leis an gcinneadh ón gComhairle.

Cúis

Léirítear leis na rialuithe ag teorainneacha inmheánacha atá á ndéanamh ó bhí 2015 ann nach mór uasteorainn sheasta a bheith ann chun rialuithe leathbhuaana ag teorainneacha inmheánacha arna mbunú ar an mbagairt chéanna i gcónaí a sheachaint. An tréimhse thosaigh sé mhí agus an uastréimhse 24 mhí arna moladh le haghaidh na rialuithe sin, is éard is bunús leo an aidhm fhoriomlán réitigh Eorpacha a lorg ar a leithéid de chás in áit réitigh náisiúnta. Sa chomhthéacs sin, is fiú a lua, dá mba ann do bhagairt de chineál nua, ceadaítear leis na rialacha atá ann cheana féin rialuithe a thabhairt isteach an athuair ag teorainneacha inmheánacha (Breithiúnas Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh an 26 Aibreán 2022, Cásanna Uamtha C-368/20 agus C-369/20).

Leasú 20

Aithris 35

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>(35) Ba cheart an fhéidearthacht a bheith fós ann freisin teorainneacha inmheánacha a athbhunú i gcás ina bhfuil easnaimh thromchúiseacha ann i mbainistiú na dteorainneacha seachtracha, rud a chuirfeadh feidhmiú foriomlán an limistéir gan rialú ag teorainneacha inmheánacha i mbaol. Tréimhsí inar athbhunaigh na Ballstáit rialuithe teorann de bharr phráinn na staide a d'éiligh sin, nó ina gcinneann an Chomhairle an t-athbhunú a mholadh de bhrí go ndéanann bagairt difear do líon suntasach Ballstát, níor cheart iad a áireamh sa tréimhse dhá bhliain is infheidhme maidir le hathbhunú atá bunaithe ar easnaimh thromchúiseacha ag na teorainneacha seachtracha.</p>	<p>(35) Ba cheart an fhéidearthacht a bheith fós ann freisin teorainneacha inmheánacha a athbhunú i gcás ina bhfuil easnaimh thromchúiseacha ann i mbainistiú na dteorainneacha seachtracha, rud a chuirfeadh feidhmiú foriomlán an limistéir gan rialú ag teorainneacha inmheánacha i mbaol. Tréimhsí inar athbhunaigh na Ballstáit rialuithe teorann de bharr phráinn na staide a d'éiligh sin, nó ina gcinneann an Chomhairle an t-athbhunú a mholadh de bhrí go ndéanann bagairt difear do líon suntasach Ballstát, ba cheart iad a áireamh sa tréimhse dhá bhliain is infheidhme maidir le hathbhunú atá bunaithe ar easnaimh thromchúiseacha ag na teorainneacha seachtracha.</p>

Cúis

Ba cheart teorainn ama dhá bhliain a a fhágáil i bhfeidhm, ionas go mbeifí in ann bearta comhordaithe Eorpacha a éascú agus a ghairm chun aghaidh a thabhairt ar na heasnaimh thromchúiseacha i mbainistiú na dteorainneacha seachtracha a luaithe ab fhéidir.

Leasú 21

Aithris 38

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>(38) Chun iarmhairtí díobhálacha a thagann as athbhunú rialuithe ag teorainneacha inmheánacha a theorannú, ba cheart bearta maolaitheacha a bheith ag gabháil le haon chinneadh maidir le rialuithe ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú más gá. Ba cheart a chuimsiú leis na bearta sin, bearta a áiritheoidh oibriú rianúil idirthurais earraí agus pearsanra iompair agus maraithe trí “lánaí glasa” a bhunú. Sa bhreis air sin, agus chun aird a thabhairt ar an ngá atá ann gluaiseacht daoine a áirithiú a bhféadfadh a ngníomhaíochtaí a bheith riachtanach chun an slabhra soláthair a chaomhnú nó chun seirbhísí riachtanacha a sholáthar, ba cheart do na Ballstáit na treoirlínte atá ann cheana maidir le hoibríthe trasteorann a chur i bhfeidhm freisin⁴⁵. I bhfianaise an mhéid sin, ba cheart a chur san áireamh sna rialacha maidir le hathbhunú na rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha, na treoirlínte agus na moltaí a glacadh i rith phaindeim COVID19 mar líontán daingean sábháilteachta don Mhargadh Aonair, chun a áirithiú go gcuirfidh na Ballstáit i bhfeidhm iad, i gcás inarb iomchuí, mar bhearta maolaithe le linn do rialuithe ag teorainneacha inmheánacha a bheith i bhfeidhm arís. Ba cheart, go háirithe, bearta a shainaitheint d’fhonn feidhmiú leanúnach an Mhargaidh Aonair a áirithiú agus d’fhonn leasanna na réigiún trasteorann agus “na gcathracha cúplacha” a chosaint, lena n-áirítear, mar shampla, údaruithe nó maoluithe do chónaitheoirí na réigiún trasteorann.</p>	<p>(38) Chun iarmhairtí díobhálacha a thagann as athbhunú rialuithe ag teorainneacha inmheánacha a theorannú, ba cheart bearta maolaitheacha a bheith ag gabháil le haon chinneadh maidir le rialuithe ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú más gá. Ba cheart a chuimsiú leis na bearta sin, bearta a áiritheoidh oibriú rianúil idirthurais earraí agus pearsanra iompair agus maraithe trí “lánaí glasa” a bhunú. Sa bhreis air sin, agus chun aird a thabhairt ar an ngá atá ann gluaiseacht daoine a áirithiú a bhféadfadh a ngníomhaíochtaí a bheith riachtanach chun an slabhra soláthair a chaomhnú nó chun seirbhísí riachtanacha a sholáthar, ba cheart do na Ballstáit na treoirlínte atá ann cheana maidir le hoibríthe trasteorann a chur i bhfeidhm freisin⁴⁵. I bhfianaise an mhéid sin, ba cheart a chur san áireamh sna rialacha maidir le hathbhunú na rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha, na treoirlínte agus na moltaí a glacadh i rith phaindeim COVID19 mar líontán daingean sábháilteachta don Mhargadh Aonair, chun a áirithiú go gcuirfidh na Ballstáit i bhfeidhm iad, i gcás inarb iomchuí, mar bhearta maolaithe le linn do rialuithe ag teorainneacha inmheánacha a bheith i bhfeidhm arís. Ba cheart, go háirithe, bearta a shainaitheint, agus seasamh na n-údarás áitiúil agus réigiúnach i réigiúin trasteorann á chur san áireamh, d’fhonn feidhmiú leanúnach an Mhargaidh Aonair a áirithiú agus d’fhonn leasanna na réigiún trasteorann agus “na gcathracha cúplacha” a chosaint, lena n-áirítear, mar shampla, údaruithe nó maoluithe do chónaitheoirí na réigiún trasteorann.</p>

Cúis

Lena áirithiú gur i gcomhar leis na húdaráis inniúla i réigiúin trasteorann a mbeidh tionchar ag na bearta maolaithe orthu a mholfar na bearta céanna.

Leasú 22

Aithris 45

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>(45) Chun go bhféadfar an anailís post factum a dhéanamh ar an gcinneadh maidir le rialuithe teorann a athbhunú ar bhonn sealadach ag na teorainneacha inmheánacha, ba cheart é a bheith mar oibleagáid ar na Ballstáit fós tuarascáil maidir le hathbhunú na rialaithe teorann ag teorainneacha inmheánacha a chur faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa, na Comhairle agus an Choimisiúin a luaithe a chuireann siad deireadh leis na rialuithe. I gcás ina gcoinnítear na rialuithe ar feadh tréimhsí fada ama, ba cheart an tuarascáil sin a chur isteach freisin tar éis dhá mhí dhéag, agus gach bliain ina dhiaidh sin má choimeádtar rialuithe eisceachtúla ar bun agus fad a choimeádtar na rialuithe ar bun. Ba cheart a leagan amach sa tuarascáil, go háirithe, an measúnú tosaigh agus an measúnú leantach ar an ngá atá le rialuithe ag teorainneacha inmheánacha agus ar urramú na gcritéar maidir le rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú. Ba cheart don Choimisiún teimpléad a ghlacadh i ngníomh cur chun feidhme agus é a chur ar fáil ar líne.</p>	<p>(45) Chun go bhféadfar an anailís leanúnach agus an anailís post factum araon a dhéanamh ar an gcinneadh maidir le rialuithe teorann a athbhunú ar bhonn sealadach ag na teorainneacha inmheánacha, ba cheart é a bheith mar oibleagáid ar na Ballstáit fós tuarascálacha rialta maidir le hathbhunú na rialaithe teorann ag teorainneacha inmheánacha a chur faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa, na Comhairle agus an Choimisiúin fad is atá na rialuithe sin i bhfeidhm agus tuarascáil deiridh a chur faoina mbráid a luaithe a chuireann siad deireadh leis na rialuithe. I gcás ina gcoinnítear na rialuithe ar feadh tréimhsí fada ama, ba cheart tuarascálacha measúnachta leanúnacha a chur isteach gach sé mhí agus ní mór tuarascáil deiridh post factum a chur isteach nuair a chuirtear deireadh leis na rialuithe teorann inmheánaí. Ba cheart a leagan amach sna tuarascálacha, go háirithe, an measúnú tosaigh agus an measúnú leantach ar an ngá atá le rialuithe ag teorainneacha inmheánacha agus ar urramú na gcritéar maidir le rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú. Ba cheart don Choimisiún teimpléid a ghlacadh i ngníomh cur chun feidhme agus iad a chur ar fáil ar líne.</p>

Cúis

Ba cheart measúnú leanúnach a bheith ann. Ós rud é gur cheart uasteorainn 24 mhí a chur leis na rialuithe ag teorainneacha inmheánacha, ní gá foráil a dhéanamh do níos mó ná tuarascáil mheasúnachta *post factum* amháin ar eagla go gcuirfí síneadh ní ba mhó ná 12 mhí leis na rialuithe sin. Mar sin féin, ba cheart tuarascálacha measúnachta leanúnacha a dhéanamh ag deireadh gach tréimhse 6 mhí agus ba cheart tuarascáil deiridh *post factum* a eisiúint nuair a chuirtear deireadh leis na rialuithe teorann inmheánaí.

Leasú 23

Airteagal 1, Pointe (1)(b)

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>b) cuirtear isteach pointí 27 go 29 seo a leanas:</p> <p>“27. tagraíonn ‘ionstraimíú imirceach’ do staid ina dtionscnaíonn tríú tír sreabha imirce neamhrialta isteach san Aontas trí ghluaiseacht náisiúnach tríú tír chuig teorainneacha seachtracha na mBallstát a spreagadh nó a éascú go gníomhach, is é sin isteach ina chríoch féin i dtosach báire nó ag teacht óna chríoch féin agus ansin ar aghaidh chuig na teorainneacha seachtracha sin, i gcás ina léiríonn na gníomhaíochtaí sin rún chun an tAontas nó Ballstát a dhíchobhsú, agus i gcás ina bhféadfadh na gníomhaíochtaí sin feidhmeanna bunriachtanacha Stáit, a chur i mbaol lena n-áirítear a iomláine chríochach, caomhnú rialach agus reachta, nó cosaint a shlándála náisiúnta;</p>	<p>b) cuirtear isteach pointí 27 go 29 seo a leanas:</p> <p>“27. tagraíonn ‘ionstraimíú imirceach’ do staid ina dtugann tríú tír nó gníomhaí arna urrú ag tríú tír tacaíocht ghníomhach do líon suntasach náisiúnaigh tríú tír iarracht a dhéanamh teacht isteach go neamhrialta agus en masse i mBallstát den Aontas, d’fhonn an tAontas nó Ballstát den Aontas a dhíchobhsú, agus i gcás inar féidir leis an mBallstát lena mbaineann údar cuí a thabhairt leis go bhfágann na gníomhartha sin i mbaol feidhmeanna bunriachtanacha stáit, caomhnú rialach agus reachta, nó cosaint a shlándála náisiúnta, agus ina n-aithníonn an Chomhairle Eorpach ar bhonn práinne go bhfuil an tAontas nó ceann amháin dá Bhallstáit ar a laghad ag dul i ngleic le cás ina bhfuil ionstraimíú á dhéanamh ar imircigh;</p>

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
28. ciallaíonn ‘taisteal riachtanach’ taisteal a bhfuil feidhm nó riachtanas riachtanach leis, agus na hoibleagáidí idirnáisiúnta is infheidhme de chuid an Aontais agus na mBallstát á gcur san áireamh, oibleagáidí a liostaítear in Iarscríbhinn XI;	28. Ciallaíonn ‘taisteal riachtanach’ taisteal a bhfuil feidhm nó riachtanas riachtanach leis, agus na hoibleagáidí idirnáisiúnta is infheidhme de chuid an Aontais agus na mBallstát á gcur san áireamh, oibleagáidí a liostaítear in Iarscríbhinn XI;
29. ciallaíonn ‘taisteal neamhriachtanach’ taisteal chun críoch eile seachas taisteal riachtanach;	29. ciallaíonn ‘taisteal neamhriachtanach’ taisteal chun críoch eile seachas taisteal riachtanach;
30. ciallaíonn ‘moil iompair’ aerfoirt, calafoirt farraige nó abhann, stáisiúin traenach nó bus.”	30. ciallaíonn ‘moil iompair’ aerfoirt, calafoirt farraige nó abhann, stáisiúin traenach nó bus.”

Cúis

Tá an sainmhíniú ar ionstraimiú atá beartaithe róleathan agus tá easpa soiléireachta ann, rud a fhágann baol ann go measfar an-chuid cásanna difriúla a bheith ag teacht leis. Tá sé ag teacht salach freisin ar na Treoirínte maidir le Rialáil Níos Fearr, rud is léir ón Measúnú Tionchair comhfhreagrach (SWD(2021) 462 final) ina n-admhaítear nach bhfiosraítear ann ionstraimiú na himirce neamhrialtá. Éilítear le hAithris 12 den togra gur cheart a chur san áireamh in aon chinneadh oibríochtúil arna dhéanamh ag Ballstát lena mbaineann an bhfuil sé aitheanta ag an gComhairle Eorpach go bhfuil an tAontas nó ceann amháin dá Bhallstát ar a laghad ag dul i ngleic le cás ina bhfuil ionstraimiú á dhéanamh ar imircigh. De réir Aithris 10, “Ba cheart don Aontas leas a bhaint as na huirlisí uile atá ina bhosca uirlisí de bhearta taidhleoireachta, maoiniúcháin agus oibriúcháin chun tacú leis na Ballstáit ar gá dóibh déileáil leis an ionstraimiú sin. Ba cheart tús áite a thabhairt d’iarrachtaí taidhleoireachta an Aontais nó an Bhallstáit lena mbaineann mar mhodh chun aghaidh a thabhairt ar fheiniméan an ionstraimithe”. Dá bhrí sin, tá gá le comhdhearcadh polaitiúil ar leibhéal an Aontais maidir leis an rud is ionstraimiú ann. I bhfianaise a thromchúisí agus atá na bearta sriantacha arna bhforchur ar dhaoine aonair dá thoradh, agus ós rud é gur freagra atá sa togra ón gCoimisiún ar iarraidh ón gComhairle Eorpach (EUCO 17/21), ní mór foráil a chur san áireamh sa sainmhíniú maidir le seasamh dearfach de chuid na Comhairle Eorpaí, arna teacht le chéile go pras chun go bhféadfaidh an Ballstát nó na Ballstáit lena mbaineann beart pras a dhéanamh. Maidir leis na bearta sriantacha atá ar fáil do na Ballstáit i gcásanna éagsúla eile, déantar foráil cheana féin sa chreat dlíthiúil atá ann faoi láthair i dTreoir 2013/32/AE ⁽⁴⁾ agus i dTreoir 2013/33/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle ⁽⁵⁾ maidir le solúbthacht oibríochtúil a thabhairt chun na suíomhanna a shainiú ar cheart iarratais ar tearmann a chur isteach iontu, chun spriocdháta a chur siar agus chun dálaí ábharacha glactha a shocrú.

Leasú 24

Airteagal 1, pointe (2)

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
(2) In Airteagal 5, cuirtear isteach an mhír nua 4 seo a leanas: “4. I staid ina bhfuil ionstraimiú á dhéanamh ar imircigh, féadfaidh na Ballstáit srian a chur le líon na bpointí trasnaithe teorann arna bhfógairt de bhun mhír 1 nó srian a chur lena n-uaireanta oscailte i gcás inar gá sin .”	(2) In Airteagal 5, cuirtear isteach an mhír nua 4 seo a leanas: “4. I staid ina bhfuil ionstraimiú á dhéanamh ar imircigh, mar a shainmhínítear i bpointe 27 d’Airteagal 1(1)(b) , féadfaidh na Ballstáit srian a chur le líon na bpointí trasnaithe teorann arna bhfógairt de bhun mhír 1 i gcás cúinsí an-teoranta agus dea-shainithe .”

⁽⁴⁾ IO L 180, 29.6.2013, lch. 60.

⁽⁵⁾ IO L 180, 29.6.2013, lch. 96.

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>Aon shrian arna ghlacadh de bhun na chéad fhomhíre, déanfar a chur chun feidhme ar bhealach comhréireach agus ar bhealach lena gcuirtear san áireamh go hiomlán na cearta seo a leanas:</p> <p>(a) daoine a bhfuil an ceart chun saorghluaiseachta acu faoi dhlí an Aontais;</p> <p>(b) náisiúnaigh tríú tír ar cónaitheoirí fadtéarmacha iad faoi Threoir 2003/109/CE ón gComhairle⁵⁶, daoine a bhfuil a ceart cónaitheachta acu ó ionstraimí eile de dhlí an Aontais nó den dlí náisiúnta nó daoine a bhfuil víosaí fadtéarmacha náisiúnta acu, mar aon le baill teaghlaigh na ndaoine sin faoi seach;</p> <p>(c) náisiúnaigh tríú tír a bhfuil cosaint idirnáisiúnta á lorg acu.”</p>	<p>Aon shrian arna ghlacadh de bhun na chéad fhomhíre, déanfar a chur chun feidhme ar bhealach comhréireach agus ar bhealach lena gcuirtear san áireamh go hiomlán na cearta seo a leanas:</p> <p>(a) daoine a bhfuil an ceart chun saorghluaiseachta acu faoi dhlí an Aontais;</p> <p>(b) náisiúnaigh tríú tír ar cónaitheoirí fadtéarmacha iad faoi Threoir 2003/109/CE ón gComhairle⁵⁶, daoine a bhfuil a ceart cónaitheachta acu ó ionstraimí eile de dhlí an Aontais nó den dlí náisiúnta nó daoine a bhfuil víosaí fadtéarmacha náisiúnta acu, mar aon le baill teaghlaigh na ndaoine sin faoi seach;</p> <p>(c) náisiúnaigh tríú tír a bhfuil cosaint idirnáisiúnta á lorg acu. <i>Déanfaidh na Ballstáit na bearta is gá chun a áirithiú go mbeidh líon leordhóthanach pointí clárúcháin ar oscailt, lena n-áirítear pointí trasnaithe, agus go mbeidh teacht ag iarratasóirí ar chosaint idirnáisiúnta orthu, d’fhonn cosaint éifeachtach ar refoulement a ráthú, lena n-áirítear an ceart iarratas a dhéanamh ar chosaint idirnáisiúnta, agus go bhfuil coimirce iomchuí i bhfeidhm i dtaca leis an bhfreastal ar dhaoine leochaileacha.</i>”</p>

Cúis

Na bearta atá beartaithe chun teorainn a chur le líon na dtrasnuithe teorann, beidh tionchar diúltach acu ar an gceart iarratas a dhéanamh ar chosaint idirnáisiúnta agus d’fhéadfadh sé go ndéanfar *refoulement* neamhdhleathach dá ndeasca ag teorainneacha seachtracha an Aontais agus beidh baol ann go dtiocfaidh siad salach ar chuspóir foriomlán Limistéar Schengen, mar atá, gan rialuithe a bheith ann ag teorainneacha inmheánacha. Dá bhrí sin, níor cheart iad a úsáid ach amháin mar rogha dheireanach. Ní réiteofar géarchéim gheopholaitiúil trí chaighdeán an Aontais a ísliú maidir le dlí an tearmainn. Ina ionad sin, lagóidh sé íomhá an Aontais ar fud an domhain mar phobal a bhfuil luachanna aige

Leasú 25

Airteagal 1(3)

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>(3) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 13:</p> <p>“Airteagal 13</p> <p><i>Faireachas ar theorainneacha</i></p> <p>1. Is é an príomhchuspóir atá leis an bhfaireachas ar theorainneacha trasnuithe teorann neamhúdaraithe a bhrath agus chosc, an choireacht trasteorann a chomhrac agus bearta a ghlacadh i gcoinne daoine atá tar éis an teorainn a thrasnú go neamhdhleathach. Duine a thrasnaigh teorainn go mídhleathach agus nach bhfuil cead aige fanacht ar chríoch an Bhallstáit atá i gceist, déanfar an duine sin a ghabháil agus a chur faoi réir na nósanna imeachta lena n-urramaítear Treoir 2008/115/CE.</p>	<p>(3) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 13:</p> <p>“Airteagal 13</p> <p><i>Faireachas ar theorainneacha</i></p> <p>1. Is é an príomhchuspóir atá leis an bhfaireachas ar theorainneacha trasnuithe teorann neamhúdaraithe a bhrath agus chosc, an choireacht trasteorann a chomhrac agus bearta a ghlacadh i gcoinne daoine atá tar éis an teorainn a thrasnú go neamhdhleathach. Duine a thrasnaigh teorainn go mídhleathach agus nach bhfuil cead aige fanacht ar chríoch an Bhallstáit atá i gceist, déanfar an duine sin a ghabháil agus a chur faoi réir na nósanna imeachta lena n-urramaítear Treoir 2008/115/CE.</p>

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>2. Bainfidh na gardaí teorann úsáid as aonaid dho-aistrithe nó aonaid shoghluaiste chun faireachas a dhéanamh ar theorainneacha. Déanfar an faireachas sin ar bhealach a chuirfidh cosc ar dhaoine trasnuithe teorann neamhúdaraithe a dhéanamh idir pointí trasnaithe teorann agus a theacht timpeall ar na seiceálacha atá ag na pointí trasnaithe teorann, agus ar bhealach a dhíspreagfaidh iad an dá rud sin a dhéanamh.</p> <p>3. Is iad na gardaí teorann a dhéanfaidh faireachas idir pointí trasnaithe teorann agus déanfar líon agus modhanna na ngardaí sin a oiriúnú ag brath ar na rioscaí agus na bagairtí atá ann nó a mheastar a bheidh ann. Beidh athruithe minice agus tobanna ar thréimhsí faireachais agus ar mhodhanna nó teicnící eile i gceist leis, ionas go mbraithfear nó go gcoiscfear trasnuithe teorann neamhúdaraithe ar bhealach éifeachtach.</p> <p>4. Is aonaid dho-aistrithe nó aonaid shoghluaiste a dhéanfaidh an faireachas agus chun a gcúraimí a chomhlíonadh beidh siad ag patrólú nó suite in áiteanna a n-aithnítear iad a bheith leochaileach nó a cheaptar iad a bheith amhlaidh, agus beidh d'aidhm ag an bhfaireachas sin trasnuithe teorann neamhúdaraithe a chosc nó daoine a thrasnaíonn an teorainn go neamhdhleathach a ghabháil. Féadfar faireachas a dhéanamh ar bhealaí teicniúla freisin, lena n-áirítear bealaí leictreonacha, trealamh leictreonach agus córais faireachais leictreonacha.</p> <p>5. I staid ina bhfuil ionstraimíú á dhéanamh ar imircigh, treiseoidh an Ballstát lena mbaineann an faireachas ar theorainneacha de réir mar is gá chun aghaidh a thabhairt ar an mbagairt mhéadaithe. Go háirithe, cuirfidh an Ballstát feabhas, de réir mar is iomchuí, ar na hacmhainní agus ar na modhanna teicniúla chun cosc a chur ar thrasnú teorann neamhúdaraithe.</p> <p>–Féadfar teicneolaíochtaí nuaaimseartha a áireamh ar na modhanna teicniúla sin, lena n-áirítear ladrainn agus braiteoirí gluaisne, mar aon le haonaid shoghluaiste chun trasnuithe teorann neamhúdaraithe isteach san Aontas a chosc.</p>	<p>2. Bainfidh na gardaí teorann úsáid as aonaid dho-aistrithe nó aonaid shoghluaiste chun faireachas a dhéanamh ar theorainneacha. Déanfar an faireachas sin ar bhealach a chuirfidh cosc ar dhaoine trasnuithe teorann neamhúdaraithe a dhéanamh idir pointí trasnaithe teorann agus a theacht timpeall ar na seiceálacha atá ag na pointí trasnaithe teorann, agus ar bhealach a dhíspreagfaidh iad an dá rud sin a dhéanamh.</p> <p>3. Is iad na gardaí teorann a dhéanfaidh faireachas idir pointí trasnaithe teorann agus déanfar líon agus modhanna na ngardaí sin a oiriúnú ag brath ar na rioscaí agus na bagairtí atá ann nó a mheastar a bheidh ann. Beidh athruithe minice agus tobanna ar thréimhsí faireachais agus ar mhodhanna nó teicnící eile i gceist leis, ionas go mbraithfear nó go gcoiscfear trasnuithe teorann neamhúdaraithe ar bhealach éifeachtach.</p> <p>4. Is aonaid dho-aistrithe nó aonaid shoghluaiste a dhéanfaidh an faireachas agus chun a gcúraimí a chomhlíonadh beidh siad ag patrólú nó suite in áiteanna a n-aithnítear iad a bheith leochaileach nó a cheaptar iad a bheith amhlaidh, agus beidh d'aidhm ag an bhfaireachas sin trasnuithe teorann neamhúdaraithe a chosc nó daoine a thrasnaíonn an teorainn go neamhdhleathach a ghabháil. Féadfar faireachas a dhéanamh ar bhealaí teicniúla freisin, lena n-áirítear bealaí leictreonacha, trealamh leictreonach agus córais faireachais leictreonacha.</p> <p>5. I staid ina bhfuil ionstraimíú á dhéanamh ar imircigh, mar a shainmhínítear i bpointe 27 d'Airteagal 1(1)(b) agus arna aithint dá réir ag an gComhairle Eorpach, treiseoidh an Ballstát lena mbaineann an faireachas ar theorainneacha i gcás inar gá chun aghaidh a thabhairt ar iarrachtaí méadaithe an teorainn a thrasnú go neamhrialta agus en masse. Chun na críche sin, cuirfidh an Ballstát, de réir mar is iomchuí, leis na hacmhainní agus na modhanna teicniúla chun feabhas a chur ar an bhfaireachas ar theorainneacha.</p> <p>Féadfar teicneolaíochtaí nua-aimseartha a áireamh ar na modhanna teicniúla sin, lena n-áirítear ladrainn agus braiteoirí gluaisne, mar aon le haonaid shoghluaiste chun trasnuithe teorann neamhúdaraithe isteach san Aontas a chosc.</p>

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>6. <i>Gan dochar don tacaíocht a fhéadfaidh an Ghníomhaireacht Eorpach um an nGarda Teorann agus Cósta a chur ar fáil do na Ballstáit, i staid ina bhfuil ionstraimíú á dhéanamh ar imircigh, féadfaidh an Ghníomhaireacht measúnú leochaileachta a dhéanamh dá bhforáiltear in Airteagal 10(1), pointe (c) agus Airteagal 32 de Rialachán (AE) 2019/1896 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle 57, d'fhonn an tacaíocht is gá a chur ar fáil don Bhallstát lena mbaineann. Ar bhonn thorthaí an mheasúnaithe sin nó aon mheasúnaithe leochaileachta ábhartha eile nó má shanntar leibhéil tionchair géibheannach don chuid den teorainn lena mbaineann de réir bhrí Airteagal 35(1)(d) de Rialachán (AE) 2019/1896, déanfaidh Stiúrthóir Feidhmiúcháin na Gníomhaireachta Eorpaí um an nGarda Teorann agus Cósta moltaí, i gcomhréir le hAirteagal 41(1) den Rialachán sin, chuig aon Bhallstát lena mbaineann.</i></p> <p>7. Cumhachtófar don Choimisiún gníomhartha tarmiligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 37 maidir le bearta breise lena rialaítear faireachas, lena n-áirítear forbairt caighdeán maidir le faireachas ar theorainneacha, go háirithe úsáid teicneolaíochtaí faireachais agus faireacháin ag na teorainneacha seachtracha, agus aird á tabhairt ar na cineálacha teorainneacha, na leibhéil tionchair atá sannta do gach cuid den teorainn sheachtrach i gcomhréir le hAirteagal 34 de Rialachán (AE) 2019/1896 agus tosca ábhartha eile.”</p>	<p>6. Cumhachtófar don Choimisiún gníomhartha tarmiligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 37 maidir le bearta breise lena rialaítear faireachas, lena n-áirítear forbairt caighdeán maidir le faireachas ar theorainneacha, go háirithe úsáid teicneolaíochtaí faireachais agus faireacháin ag na teorainneacha seachtracha, agus aird á tabhairt ar na cineálacha teorainneacha, na leibhéil tionchair atá sannta do gach cuid den teorainn sheachtrach i gcomhréir le hAirteagal 34 de Rialachán (AE) 2019/1896 agus tosca ábhartha eile.”</p>

Cúis

Níor cheart leas a bhaint as na bearta atá beartaithe chun faireachas ar theorainneacha a ghéarú ach amháin sa chás nach ann don dara rogha agus gur aithin an Chomhairle Eorpach go hoifigiúil go bhfuil ionstraimíú ar bun. Is ionann a bhfuil sa téacs a scríosadh ina ndéantar tagairt don Ghníomhaireacht Eorpach um an nGarda Teorann agus Cósta agus a bhfuil i dtéacs Airteagal 41(1) de Rialachán (AE) 2019/1896 agus, dá bhrí sin, níl aon ghá leis.

Leasú 26

Airteagal 1, pointe (5)

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú
<p>(5) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 23:</p> <p>“Airteagal 23</p> <p>Cumhachtaí poiblí a fheidhmiú</p> <p>Ní dhéanfaidh éagmais rialaithe teorann ag teorainneacha inmheánacha difear d’aon cheann acu seo a leanas:</p> <p>a) feidhmiú cumhachtaí póilíneachta ná cumhachtaí poiblí eile ag údaráis inniúla na mBallstát ar a gcríoch, lena n-áirítear ar a limistéir teorann inmheánaí, mar a thugtar dóibh faoin dlí náisiúnta, sa mhéid nach bhfuil an éifeacht chéanna ag feidhmiú na gcumhachtaí sin agus atá ag seiceálacha teorann.</p>	<p>(5) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 23:</p> <p>“Airteagal 23</p> <p>Cumhachtaí poiblí a fheidhmiú</p> <p>Ní dhéanfaidh éagmais rialaithe teorann ag teorainneacha inmheánacha difear d’aon cheann acu seo a leanas:</p> <p>a) feidhmiú cumhachtaí póilíneachta ná cumhachtaí poiblí eile ag údaráis inniúla na mBallstát ar a gcríoch, lena n-áirítear ar a limistéir teorann inmheánaí, mar a thugtar dóibh faoin dlí náisiúnta, sa mhéid nach bhfuil an éifeacht chéanna ag feidhmiú na gcumhachtaí sin agus atá ag seiceálacha teorann.</p>

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú
<p>Ní mheasfar gurb ionann feidhmiú a gcumhachtaí ag údaráis inniúla, go háirithe, agus seiceálacha teorann a dhéanamh nuair is fíor an méid seo a leanas maidir leis na bearta:</p> <p>i) ní rialú teorann is cuspóir leo;</p> <p>ii) tá siad bunaithe ar fhaisnéis ghinearálta agus ar thaithí ghinearálta na n-údarás inniúil maidir le bagairtí a d'fhéadfadh a bheith ann don tslándáil phoiblí nó don bheartas poiblí agus tá sé d'aidhm acu, go háirithe, an méid seo a leanas a dhéanamh:</p> <ul style="list-style-type: none"> — an choireacht trasteorann a chomhrac; — cónaí neamhrialta nó fanacht neamhrialta a chomhrac, rudaí a bhaineann leis an imirce neamhrialta; nó — leathadh galair thógálaigh a mbaineann baol eipidéime leis a shrianadh, arna bhraith ag an Lárionad Eorpach um Rialú Galar; <p>iii) ceaptar agus déantar iad ar bhealach ar léir é a bheith éagsúil ó sheiceálacha córasacha ar dhaoine ag na teorainneacha seachtracha, lena n-áirítear i gcás ina ndéantar iad ag moil iompair nó go díreach ar bord seirbhísí paisinéirí agus nuair a bhíonn siad bunaithe ar anailís riosca;</p> <p>iv) déantar iad, i gcás inarb iomchuí, ar bhonn teicneolaíochtaí faireacháin agus faireachais a úsáidtear go ginearálta sa chríoch, chun aghaidh a thabhairt ar bhagairtí don tslándáil phoiblí nó don bheartas poiblí mar a leagtar amach faoi phointe ii);</p> <p>b) an fhéidearthacht atá ag Ballstát seiceálacha slándála a dhéanamh ar dhaoine, seiceálacha arna ndéanamh i moil iompair ag údaráis inniúla faoi dhlí gach Ballstáit, ag a n-údaráis inniúla nó ag iompróirí, ar choinníoll go ndéantar na seiceálacha sin freisin ar dhaoine atá ag taisteal laistigh de Bhallstát;</p>	<p>Ní mheasfar gurb ionann feidhmiú a gcumhachtaí ag údaráis inniúla, go háirithe, agus seiceálacha teorann a dhéanamh nuair is fíor an méid seo a leanas maidir leis na bearta:</p> <p>i) ní rialú teorann is cuspóir leo;</p> <p>ii) tá siad bunaithe ar fhaisnéis ghinearálta agus ar thaithí ghinearálta na n-údarás inniúil maidir le bagairtí a d'fhéadfadh a bheith ann don tslándáil phoiblí nó don bheartas poiblí agus tá sé d'aidhm acu, go háirithe, an méid seo a leanas a dhéanamh:</p> <ul style="list-style-type: none"> — an choireacht trasteorann a chomhrac; — cónaí neamhrialta nó fanacht neamhrialta a chomhrac, a bhaineann le himirce neamhrialta, ar choinníoll go bhfuil fíoruithe céannachta, náisiúntachta agus stádais chónaithe neamhchórasach agus go ndéantar iad ar bhonn anailís leanúnach ar rioscaí; nó — leathadh galair thógálaigh a mbaineann baol eipidéime leis a shrianadh, arna bhraith ag an Lárionad Eorpach um Rialú Galar; <p>iii) ceaptar agus déantar iad ar bhealach ar léir é a bheith éagsúil ó sheiceálacha córasacha ar dhaoine ag na teorainneacha seachtracha, lena n-áirítear i gcás ina ndéantar iad ag moil iompair nó go díreach ar bord seirbhísí paisinéirí agus nuair a bhíonn siad bunaithe ar anailís riosca;</p> <p>iv) déantar iad, i gcás inarb iomchuí, ar bhonn teicneolaíochtaí faireacháin agus faireachais a úsáidtear go ginearálta sa chríoch, chun aghaidh a thabhairt ar bhagairtí don tslándáil phoiblí nó don bheartas poiblí mar a leagtar amach faoi phointe ii);</p> <p>b) an fhéidearthacht atá ag Ballstát seiceálacha slándála a dhéanamh ar dhaoine, seiceálacha arna ndéanamh i moil iompair ag údaráis inniúla faoi dhlí gach Ballstáit, ag a n-údaráis inniúla nó ag iompróirí, ar choinníoll go ndéantar na seiceálacha sin freisin ar dhaoine atá ag taisteal laistigh de Bhallstát;</p>

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú
<p>c) féidearthacht atá ag Ballstát foráil a dhéanamh sa dlí maidir le hoibleagáid a chur ar dhaoine páipéir agus doiciméid a bheith ina seilbh nó á n-iompar acu;</p> <p>d) an fhéidearthacht atá ag Ballstát foráil a dhéanamh le dlí lena gcuirfear oibleagáid ar náisiúnaigh tríú tír a láithreach ar a chríoch a thuairisciú de bhun fhorálacha Airteagal 22 den Choinbhinsiún chun Comhaontú Schengen an 14 Meitheamh 1985 idir Rialtais Stáit Aontas Eacnamaíoch Benelux, Phoblacht Chónaidhme na Gearmáine agus Phoblacht na Fraince maidir le seiceálacha ag a gcomhtheorainneacha a dhíothú de réir a chéile ("Coinbhinsiún Schengen") a chur chun feidhme;</p> <p>e) seiceálacha chun críoch slándála ar shonraí paisinéirí sna bunachair sonraí ábhartha i dtaca le daoine atá ag taisteal sa limistéar gan rialuithe ag teorainneacha inmheánacha, ar seiceálacha iad a d'fhéadfadh na húdaráis inniúla a dhéanamh faoin dlí is infheidhme."</p>	<p>c) féidearthacht atá ag Ballstát foráil a dhéanamh sa dlí maidir le hoibleagáid a chur ar dhaoine páipéir agus doiciméid a bheith ina seilbh nó á n-iompar acu;</p> <p>d) an fhéidearthacht atá ag Ballstát foráil a dhéanamh le dlí lena gcuirfear oibleagáid ar náisiúnaigh tríú tír a láithreach ar a chríoch a thuairisciú de bhun fhorálacha Airteagal 22 den Choinbhinsiún chun Comhaontú Schengen an 14 Meitheamh 1985 idir Rialtais Stáit Aontas Eacnamaíoch Benelux, Phoblacht Chónaidhme na Gearmáine agus Phoblacht na Fraince maidir le seiceálacha ag a gcomhtheorainneacha a dhíothú de réir a chéile ("Coinbhinsiún Schengen") a chur chun feidhme;</p> <p>e) seiceálacha chun críoch slándála ar shonraí paisinéirí sna bunachair sonraí ábhartha i dtaca le daoine atá ag taisteal sa limistéar gan rialuithe ag teorainneacha inmheánacha, ar seiceálacha iad a d'fhéadfadh na húdaráis inniúla a dhéanamh faoin dlí is infheidhme."</p>

Cúis

An téacs a ailíniú le foclaíocht Aithris 20. Is ionann seiceálacha lena gcuirtear i gcoinne na himirce neamhrialta agus seiceálacha arb é is aidhm leo toradh céanna na rialuithe teorann a bhaint amach agus ní mór, dá bhrí sin, caitheamh leo mar rialuithe ag teorainneacha inmheánacha. Síneadh gan údar le hAirteagal 23 de Chód Teorainneacha Schengen atá i bhfeidhm faoi láthair is ea an chuid seo den togra. Tá sé ar cheann de na príomhéachtaí atá bainte amach ag an Aontas limistéar a chur ar bun ina n-áiríthítear saorghluaiseacht daoine thar teorainneacha inmheánacha. I bhfianaise an tionchair a d'fhéadfadh a bheith ag na bearta sin ar rogha dheiridh iad ar na daoine ar fad a bhfuil sé de cheart acu gluaiseacht laistigh den limistéar sin gan rialuithe ag teorainneacha inmheánacha, ba cheart foráil a dhéanamh maidir leis na coinníollacha agus na nósanna imeachta chun na bearta sin a athbhunú, chun a áirithiú gur bhearta eisceachtúla a bhfuil údar leo a bheadh sna bearta sin agus go n-urramófaí prionsabal na comhréireachta.

Leasú 27

Airteagal 1, pointe (6)

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>(6) Cuirtear an tAirteagal 23a seo a leanas isteach:</p> <p>"Airteagal 23a</p> <p>Nós imeachta i ndáil le daoine a ghabhtar ag na teorainneacha inmheánacha a aistriú</p> <p>1. Tá feidhm ag an Airteagal seo maidir le náisiúnach tríú tír a ghabháil i gcóngar teorainneacha inmheánacha, i gcásanna ina gcomhlíontar gach ceann de na coinníollacha seo a leanas:</p>	

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>a) ní chomhlíonann an náisiúnach tríú tír lena mbaineann na coinníollacha maidir le dul isteach a leagtar síos in Airteagal 6(1) nó nach gcomhlíonann sé a thuilleadh iad;</p> <p>b) ní chumhdaítear an náisiúnach tríú tír leis an maolú a leagtar síos in Airteagal 6(5), pointe (a);</p> <p>c) gabhtar an náisiúnach tríú tír mar chuid de chomhar póilíneachta oibríochtúil trasteorann, go háirithe le linn comhphatról póilíneachta;</p> <p>d) tá tásca soiléire ann gur tháinig an náisiúnach tríú tír go díreach ó Bhallstát eile, ar bhonn faisnéise atá ar fáil láithreach do na húdaráis gabhála, lena n-áirítear ráitis ón duine lena mbaineann, doiciméid chéannachta, doiciméid taistil nó doiciméid eile a aimsíodh ar an duine sin nó torthaí na gcuardach a rinneadh i mbunachair sonraí ábhartha ar an leibhéal náisiúnta agus ar leibhéal an Aontais.</p> <p>2. Féadfaidh údaráis inniúla an Bhallstáit, ar bhonn cinneadh nach bhfuil aon cheart fanachta ag an náisiúnach tríú tír lena mbaineann ar a chríoch, féadfaidh siad a chinneadh an duine a aistriú láithreach chuig an mBallstát ónar tháinig an duine isteach nó óna raibh sé ag iarraidh a theacht isteach, i gcomhréir leis an nós imeachta a leagtar amach in Iarscríbhinn XII.</p> <p>3. I gcás ina gcuirfidh Ballstát an nós imeachta dá dtagraítear i mír 2 i bhfeidhm, beidh de cheangal ar an mBallstát glactha gach beart is gá a dhéanamh chun an náisiúnach tríú tír lena mbaineann a ghlacadh i gcomhréir leis na nósanna imeachta a leagtar amach in Iarscríbhinn XII.</p> <p>4. Ó [bliain amháin tar éis theacht i bhfeidhm an Rialacháin] agus ar bhonn bliantúil ina dhiaidh sin, cuirfidh na Ballstáit faoi bhráid an Choimisiúin na sonraí arna dtairfeadh i gcomhréir le pointe 3 d'Iarscríbhinn XII, maidir le cur i bhfeidhm mhíreanna 1, 2 agus 3."</p>	

Cúis

Mar atá in Aithris 25 go hAithris 27.

Leasú 28

Airteagal 1, pointe (8)

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>(8) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 25:</p> <p>"Airteagal 25</p> <p>Creat ginearálta le haghaidh rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú nó a shíneadh ar bhonn sealadach</p> <p>1. I gcás ina bhfuil bagairt thromchúiseach ann do bheartas poiblí nó don tslándáil inmheánach sa limistéar gan rialuithe ag teorainneacha inmheánacha i mBallstát, féadfaidh an Ballstát sin rialuithe teorann a athbhunú ar bhonn eiseachtúil ag a theorainneacha inmheánacha uile nó ag codanna sonracha dá theorainneacha inmheánacha.</p>	<p>(8) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 25:</p> <p>"Airteagal 25</p> <p>Creat ginearálta le haghaidh rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú nó a shíneadh ar bhonn sealadach</p> <p>1. I gcás ina bhfuil bagairt thromchúiseach ann do bheartas poiblí nó don tslándáil inmheánach sa limistéar gan rialuithe ag teorainneacha inmheánacha i mBallstát, féadfaidh an Ballstát sin rialuithe teorann a athbhunú ar bhonn eiseachtúil ag a theorainneacha inmheánacha uile nó ag codanna sonracha dá theorainneacha inmheánacha.</p>

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>Féadfar a mheas gur as na nithe seo a leanas, go háirithe, a thagann bagairt thromchúiseach don bheartas poiblí nó don tslándáil inmheánach:</p> <p>(a) gníomhaíochtaí a bhaineann leis an sceimhlitheoireacht nó leis an gcoireacht eagraithe;</p> <p>(b) éigeandálaí sláinte poiblí mórskála;</p> <p>(c) staid arb é a príomhthréith gluaiseachtaí neamhúdaraíthe mórskála náisiúnach tríú tír idir na Ballstáit, rud a chuireann feidhmiú foriomlán an limistéir gan rialú ag teorainneacha inmheánacha i mbaol;</p> <p>(d) imeachtaí idirnáisiúnta mórskála nó ardphróifíle amhail imeachtaí spóirt, trádála nó polaitiúla.</p> <p>2. Ní fhéadfar rialuithe teorann a bhunú ach amháin de bhun Airteagail 25a agus 28 i gcás ina bhfuil sé suite ag Ballstát go bhfuil an beart sin riachtanach agus comhréireach, agus na critéir dá dtagraítear in Airteagal 26(1) á gcur san áireamh, agus, i gcás ina gcuirtear síneadh leis na rialuithe sin, na critéir dá dtagraítear in Airteagal 26(2) freisin. Féadfar rialuithe teorann a athbhunú freisin i gcomhréir le hAirteagal 29, agus na critéir dá dtagraítear in Airteagal 30 á gcur san áireamh.</p> <p>I ngach cás, déanfar rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú mar rogha dheiridh. Ní rachaidh raon feidhme agus fad athbhunú sealadach an rialaithe teorann thar a bhfuil riachtanach chun freagairt a thabhairt ar an mbagairt thromchúiseach a sainaitníodh.</p> <p>3. I gcás ina leanann an bhagairt chéanna de bheith ann, féadfar síneadh a chur le rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha i gcomhréir le hAirteagail 25a, 28 nó 29.</p> <p>Measfar gurb ann don bhagairt chéanna i gcás ina bhfuil an bonn cirt atá curtha chun cinn ag an mBallstát maidir le síneadh a chur le rialuithe teorann bunaithe ar an gcinneadh gurb ann fós don bhagairt chéanna a bhí ina bonn cirt leis na rialuithe teorann a athbhunú ar dtús.”</p>	<p>Féadfar a mheas gur as na nithe seo a leanas, go háirithe, a thagann bagairt thromchúiseach don bheartas poiblí nó don tslándáil inmheánach:</p> <p>(a) gníomhaíochtaí a bhaineann leis an sceimhlitheoireacht nó leis an gcoireacht eagraithe;</p> <p>(b) éigeandálaí sláinte poiblí mórskála;</p> <p>(c) imeachtaí idirnáisiúnta mórskála nó ardphróifíle amhail imeachtaí spóirt, trádála nó polaitiúla.</p> <p>2. Ní fhéadfar rialuithe teorann a bhunú ach amháin de bhun Airteagail 25a agus 28 i gcás ina bhfuil sé suite ag Ballstát go bhfuil an beart sin riachtanach agus comhréireach, agus na critéir dá dtagraítear in Airteagal 26(1) á gcur san áireamh, agus, i gcás ina gcuirtear síneadh leis na rialuithe sin, na critéir dá dtagraítear in Airteagal 26(2) freisin. Féadfar rialuithe teorann a athbhunú freisin i gcomhréir le hAirteagal 29, agus na critéir dá dtagraítear in Airteagal 30 á gcur san áireamh.</p> <p>I ngach cás, déanfar rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú mar rogha dheiridh. Ní rachaidh raon feidhme agus fad athbhunú sealadach an rialaithe teorann thar a bhfuil riachtanach chun freagairt a thabhairt ar an mbagairt thromchúiseach a sainaitníodh.”</p>

Cúis

Téann a bhfuil i gcuid c) in aghaidh na réasúnaíochta a bhaineann leis an sásra ar leith arna mholadh in Airteagal 28 agus in aghaidh phrionsabal na coimhdeachta. Níor cheart é a áireamh ina bhagairt thromchúiseach ar an mbeartas poiblí ná ar an tslándáil inmheánach ar údar cuí é don Bhallstát aonair lena mbaineann le rialuithe teorann a thabhairt isteach an athuair ag teorainneacha inmheánacha nó le síneadh a chur leo cás inarb ann do ghluaiseachtaí móra neamhúdaraíthe náisiúnach tríú tír idir na Ballstáit, mar bheadh sé ag teacht salach ar chuspóir an togra agus ar chur i bhfeidhm cuí phrionsabal na coimhdeachta dá mba chuid den chreat ginearálta an méid sin. Mar a luaitear i dtogra COM(2021) 891 féin:

“Tá gníomhaíocht i réimse na saoirse, na slándála agus an cheartais ar cheann de na réimsí ina roinntear inniúlacht idir an tAontas agus na mBallstát, i gcomhréir le hAirteagal 4(2) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh. Dá bhrí sin, tá prionsabal na comhréireachta infheidhme de bhua Airteagal 5(3) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus de réir an phrionsabail sin ní ghníomhóidh an tAontas ach amháin mura féidir agus a mhéid nach féidir leis na Ballstáit cuspóirí na gníomhaíochta arna beartú a ghnóthú go leordhóthanach, bíodh sé ar leibhéal lárnach nó ar leibhéal réigiúnach agus áitiúil, ach gur féidir, de bharr fhairsinge nó éifeachtaí na gníomhaíochta arna beartú, na cuspóirí sin a ghnóthú níos fearr ar leibhéal an Aontais.

Ní féidir leis na Ballstáit cuspóirí an togra seo a ghnóthú go leordhóthanach astu féin, agus is fearr is féidir iad a ghnóthú ar leibhéal an Aontais. Is amhlaidh atá toisc go mbaineann siad le seiceálacha ar dhaoine ag na teorainneacha seachtracha, rud atá ina réamhchoinníoll don limistéar gan rialuithe ag teorainneacha inmheánacha. Ina theannta sin, le sláine limistéar Schengen agus leis an ngá atá le coinníollacha aonfhoirmeacha a áirithiú chun an ceart chun saorghluaiseachta a fheidhmiú, éilítear cur chuige comhleanúnach ar fud limistéar Schengen ina iomláine maidir le bearta chun muinín a chothú ag na teorainneacha seachtracha, lena n-áirítear maidir le srianta ar thaisteal neamhriachtanach chuig an AE agus maidir le freagairt ar ionstraimí imirceach ag údaráis tríú tíortha.

Déantar easpa rialuithe ag teorainneacha inmheánacha a ráthú leis an gConradh in Airteagal 77(2)(e) CFAE. Cé go gcoimeádann na Ballstáit an ceart chun gníomhaíochtaí a dhéanamh chun freagairt don tslándáil inmheánach agus don bheartas poiblí, agus ar an gcaoi sin an ceart a rátháitear in Airteagal 72 CFAE a fheidhmiú fiú má chiallaíonn sé sin rialuithe ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú, tá na rialacha maidir le hathbhunú sealadach den sórt sin leagtha amach i gCód Teorainneacha Schengen d'fhonn a áirithiú nach gcuirtear i bhfeidhm iad ach faoi choinníollacha dochta. Dá bhrí sin, tá gá le reachtaíocht ón Aontas i dtaca le haon athrú a bhaineann leis na coinníollacha sin chun rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú.

An cuspóir maidir le pleanáil theagmhach a bhunú le haghaidh Schengen, lena n-áirítear bearta sonracha ag teorainneacha inmheánacha chun aghaidh a thabhairt ar bhagairt a dhéanann difear do thromlach na mBallstát ag an am céanna agus chun tionchair dhiúltacha na rialuithe teorann a mhaolú i gcás ina bhfuil siad dosheachanta, ní féidir leis na Ballstáit an cuspóir sin a bhaint amach go leordhóthanach agus iad ag gníomhú ina n-aonar, agus is fearr is féidir é a bhaint amach ar leibhéal an Aontais.”

Ós rud é gurb é atá i gceist le cás a bhaineann le hAirteagal 25(1)(c) arna mholadh cás inarb ann do ghluaiseachtaí idir na Ballstáit a d'fhéadfadh difear a dhéanamh do thromlach na mBallstát, má táthar chun prionsabal na coimhdeachta a chomhlíonadh, ní mór aghaidh a thabhairt ar an gcás ar leibhéal an Aontais mar a mholtar de réir Airteagal 28 agus ní mór é a chur faoi réir cinneadh cur chun feidhme ón gComhairle.

Fomhír 3 a scríosadh i gcomhréir le hAithrisí 34, 35 agus 45.

Leasú 29

Airteagal 1, pointe (9)

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
(9) Cuirtear isteach Airteagal 25a nua i ndiaidh Airteagal 25:	(9) Cuirtear isteach Airteagal 25a nua i ndiaidh Airteagal 25:
“Airteagal 25a	“Airteagal 25a
Nós imeachta i ndáil le cásanna ina n-éilítear beart i ngeall ar theagmhais neamh-intuartha nó intuartha	Nós imeachta i ndáil le cásanna ina n-éilítear beart i ngeall ar theagmhais neamh-intuartha nó intuartha
1. I gcás inar neamh-intuartha an bhagairt thromchúiseach í don bheartas poiblí nó don tslándáil inmheánach i mBallstát agus i gcás ina bhfuil gá le beart láithreach dá barr, féadfaidh an Ballstát lena mbaineann ar bhonn eisceachtúil rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú láithreach.	1. I gcás inar neamh-intuartha an bhagairt thromchúiseach í don bheartas poiblí nó don tslándáil inmheánach i mBallstát agus i gcás ina bhfuil gá le beart láithreach dá barr, féadfaidh an Ballstát lena mbaineann ar bhonn eisceachtúil rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú láithreach.
2. Tabharfaidh an Ballstát fógra don Choimisiún agus do na Ballstáit eile, an tráth le rialú teorann a athbhunú faoi mhír 1, maidir le rialuithe teorann a athbhunú, i gcomhréir le hAirteagal 27(1).	2. Tabharfaidh an Ballstát fógra don Choimisiún agus do na Ballstáit eile, an tráth le rialú teorann a athbhunú faoi mhír 1, maidir le rialuithe teorann a athbhunú, i gcomhréir le hAirteagal 27(1).

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>3. Chun críocha mhír 1, féadfar rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú láithreach ar feadh tréimhse teoranta nach faide ná mí amháin. Más ann don bhagairt thromchúiseach don bheartas poiblí nó don tslándáil inmheánach tar éis na tréimhse sin, féadfaidh an Ballstát an rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a shíneadh ar feadh tréimhsí níos faide, tréimhsí a mbeidh uasfhad nach faide ná trí mhí acu.</p> <p>4. I gcás inarb intuartha bagairt thromchúiseach don bheartas poiblí nó don tslándáil inmheánach i mBallstát, cuirfidh an Ballstát an Coimisiún agus na Ballstáit eile ar an eolas i gcomhréir le hAirteagal 27(1), laistigh de cheithre seachtaine ar a dhéanaí roimh an dáta atá beartaithe d'athbhunú na rialuithe teorann, nó laistigh de thréimhse níos giorra i gcás ina bhfuil na cúinsí is cúis leis an ngá le rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú ar eolas níos lú ná ceithre seachtaine roimh an dáta atá beartaithe don athbhunú.</p> <p>5. Chun críocha mhír 4, agus gan dochar d'Airteagal 27a(4), féadfar rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú ar feadh tréimhse nach faide ná sé mhí. I gcás inarb ann don bhagairt thromchúiseach don bheartas poiblí nó don tslándáil inmheánach tar éis na tréimhse sin, féadfaidh an Ballstát an rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a shíneadh ar feadh tréimhsí in-athnuaithe sé mhí ar a mhéid.</p> <p>Cuirfear aon síneadh in iúl don Choimisiún agus do na Ballstáit eile i gcomhréir le hAirteagal 27 agus laistigh de na teorainneacha ama dá dtagraítear i mír 4. Faoi réir Airteagal 27a(5), ní rachaidh uasfhad an rialaithe teorann ag teorainneacha inmheánacha thar dhá bhliain.</p> <p>6. An tréimhse dá dtagraítear i mír 5, ní áireofar tréimhsí dá dtagraítear i mír 3 inti."</p>	<p>3. Chun críocha mhír 1, féadfar rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú láithreach ar feadh tréimhse teoranta nach faide ná mí amháin. Más ann don bhagairt thromchúiseach don bheartas poiblí nó don tslándáil inmheánach tar éis na tréimhse sin, féadfaidh an Ballstát an rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a shíneadh ar feadh tréimhsí níos faide, tréimhsí a mbeidh uasfhad nach faide ná trí mhí acu.</p> <p>4. I gcás inarb intuartha bagairt thromchúiseach don bheartas poiblí nó don tslándáil inmheánach i mBallstát, cuirfidh an Ballstát an Coimisiún agus na Ballstáit eile ar an eolas i gcomhréir le hAirteagal 27(1), laistigh de cheithre seachtaine ar a dhéanaí roimh an dáta atá beartaithe d'athbhunú na rialuithe teorann, nó laistigh de thréimhse níos giorra i gcás ina bhfuil na cúinsí is cúis leis an ngá le rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú ar eolas níos lú ná ceithre seachtaine roimh an dáta atá beartaithe don athbhunú.</p> <p>5. Chun críocha mhír 4, féadfar rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú ar feadh tréimhse nach faide ná sé mhí. I gcás ina dtagann bagairt ar an mbeartas poiblí nó ar an tslándáil inmheánach chun cinn ar bagairt de chineál nua í, féadfaidh an Ballstát an rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a shíneadh ar feadh tréimhsí in-athnuaithe sé mhí ar a mhéid.</p> <p>Cuirfear aon síneadh in iúl don Choimisiún agus do na Ballstáit eile i gcomhréir le hAirteagal 27 agus laistigh de na teorainneacha ama dá dtagraítear i mír 4. Ní rachaidh uasfhad an rialaithe teorann ag teorainneacha inmheánacha thar dhá bhliain.</p> <p>6. An tréimhse dá dtagraítear i mír 5, áireofar tréimhsí dá dtagraítear i mír 3 inti."</p>

Cúis

Níor cheart rialuithe ag teorainneacha inmheánacha a bheith ann níos faide ná 24 mhí san iomlán. De réir an rialaithe ó Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh (Cásanna Uamtha C-368/20 agus C-369/20), ní mór Cód Teorainneacha Schengen a thuiscint mar chosc ar na Ballstáit rialuithe teorann a thabhairt isteach go sealadach an athuir ag teorainneacha inmheánacha ar bhonn Airteagal 25 agus Airteagal 27 den Chód sin i gcás ina sáraíonn tréimhse a athbhunaithe uastréimhse iomlán na sé mhí, i gcás nach dtagann aon bhagairt chun cinn ar bhagairt de chineál nua í a thabharfadh údar leis na tréimhsí dá bhforáiltear in Airteagal 25 a chur i bhfeidhm as an nua.

Leasú 30

Airteagal 1, pointe (10)

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>(10) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 26:</p> <p>"Airteagal 26</p> <p>Critéir maidir le rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú agus a shíneadh ar bhonn sealadach</p>	<p>(10) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 26:</p> <p>"Airteagal 26</p> <p>Critéir maidir le rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú agus a shíneadh ar bhonn sealadach</p>

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>1. Chun a shuí an bhfuil sé riachtanach agus comhréireach rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú i gcomhréir le hAirteagal 25, déanfaidh Ballstát na nithe seo a leanas a mheas go háirithe:</p> <p>(a) a iomchuí atá sé rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú, ag féachaint do chineál na bagartha tromchúisí a sainaithníodh agus go háirithe, an dócha go réiteoidh athbhunú rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha an bhagairt don bheartas poiblí nó don tslándáil inmheánach ar bhealach leormhaith;</p> <p>(b) an tionchar is dócha a bheidh ag beart den sórt sin ar an méid seo a leanas:</p> <p>— gluaiseacht daoine laistigh den limistéar gan rialú ag teorainneacha inmheánacha agus</p> <p>— feidhmiú na réigiún trasteorann, agus na naisc láidre shóisialta agus eacnamaíocha eatarthu á gcur san áireamh.</p> <p>2. I gcás ina gcinneann Ballstát síneadh a chur leis an rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha de bhun Airteagal 25a(5), déanfaidh sé measúnú mionsonraithe freisin an bhféadfaí cuspóirí an tsínidh sin a bhaint amach a bhfuil leis na nithe seo a leanas:</p> <p>a) úsáid beart malartach amhail seiceálacha comhréireacha a dhéantar i gcomhthéacs fheidhmiú dleathach cumhachtaí dá dtagraítear in Airteagal 23 pointe (a);</p> <p>b) úsáid an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 23a;</p> <p>c) cineálacha comhair póilíneachta dá bhforáiltear faoi dhlí an Aontais, lena n-áirítear maidir le hábhair amhail patróil chomhpháirteacha, oibríochtaí comhpháirteacha, foirne comhpháirteacha um imscrúdú, tóir thrasteorann, nó faireachas trasteorann.</p>	<p>1. Chun a shuí an bhfuil sé riachtanach agus comhréireach rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú i gcomhréir le hAirteagal 25, déanfaidh Ballstát na nithe seo a leanas a mheas go háirithe:</p> <p>(a) úsáid beart malartach amhail seiceálacha comhréireacha a dhéantar i gcomhthéacs fheidhmiú dleathach cumhachtaí dá dtagraítear in Airteagal 23 pointe (a);</p> <p>(b) a iomchuí atá sé rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú, ag féachaint do chineál na bagartha tromchúisí a sainaithníodh agus go háirithe, an dócha go réiteoidh athbhunú rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha an bhagairt don bheartas poiblí nó don tslándáil inmheánach ar bhealach leormhaith;</p> <p>(c) an tionchar is dócha a bheidh ag beart den sórt sin ar an méid seo a leanas:</p> <p>— gluaiseacht daoine laistigh den limistéar gan rialú ag teorainneacha inmheánacha agus</p> <p>— feidhmiú na réigiún trasteorann, agus na naisc láidre shóisialta agus eacnamaíocha eatarthu á gcur san áireamh.</p> <p>2. I gcás ina gcinneann Ballstát síneadh a chur leis an rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha de bhun Airteagal 25a(5), déanfaidh sé measúnú mionsonraithe freisin an bhféadfaí cuspóirí an tsínidh sin a bhaint amach a bhfuil leis na nithe seo a leanas:</p> <p>a) úsáid beart malartach amhail seiceálacha comhréireacha a dhéantar i gcomhthéacs fheidhmiú dleathach cumhachtaí dá dtagraítear in Airteagal 23 pointe (a);</p> <p>b) cineálacha comhair póilíneachta dá bhforáiltear faoi dhlí an Aontais, lena n-áirítear maidir le hábhair amhail patróil chomhpháirteacha, oibríochtaí comhpháirteacha, foirne comhpháirteacha um imscrúdú, tóir thrasteorann, nó faireachas trasteorann.</p>

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
3. I gcás inar athbhunaíodh nó inar cuireadh síneadh le rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha, áiritheoidh na Ballstáit lena mbaineann, i gcás inar gá, go mbeidh bearta iomchuí ag gabháil leo a mhaolóidh na tionchair a bheidh ag athbhunú rialuithe teorann ar dhaoine agus ar iompar earraí, agus aird ar leith á tabhairt ar na réigiúin trasteorann.”	3. I gcás inar athbhunaíodh nó inar cuireadh síneadh le rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha, áiritheoidh na Ballstáit lena mbaineann, i gcás inar gá, go mbeidh bearta iomchuí ag gabháil leo a mhaolóidh na tionchair a bheidh ag athbhunú rialuithe teorann ar dhaoine agus ar iompar earraí, agus aird ar leith á tabhairt ar na réigiúin trasteorann.”

Cúis

D’fhonn cuspóirí an togra a bhaint amach, ní mór bearta malartacha a mheas ag céim den phróiseas a thagann roimh thabhairt isteach rialuithe teorann an athuair, ní leor iad a mheas ag céim an tsínidh amháin.

Moltar Airteagal 23a a scríosadh agus, dá bhrí sin, ní mór é a scríosadh in Airteagal 26 freisin.

Leasú 31

Airteagal 1, pointe (11)

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
(11) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 27: “Airteagal 27 Fógra a thabhairt maidir le rialuithe ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú ar bhonn sealadach agus measúnú riosca 1. Beidh an fhaisnéis seo a leanas sna fógraí a dhéanfaidh na Ballstáit maidir le rialuithe ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú nó síneadh a chur leo: (a) na cúiseanna atá leis an athbhunú nó an síneadh, lena n-áirítear na sonraí ábhartha ar fad ina dtugtar tuairisc mhionsonraithe ar na gníomhartha is cúis le bagairt thromchúiseach dá bheartas poiblí nó dá shlándáil inmheánach; (b) raon feidhme an athbhunaithe nó an tsínidh atá beartaithe, ina sonraítear an chuid nó na codanna de na teorainneacha inmheánacha a bhfuil an rialú teorann le hathbhunú nó le síneadh; (c) ainmneacha na bpointí trasnaithe atá údaraithe; (d) dáta agus fad an athbhunaithe nó an tsínidh atá beartaithe;	(11) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 27: “Airteagal 27 Fógra a thabhairt maidir le rialuithe ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú ar bhonn sealadach agus measúnú riosca 1. Beidh an fhaisnéis seo a leanas sna fógraí a dhéanfaidh na Ballstáit maidir le rialuithe ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú nó síneadh a chur leo: (a) na cúiseanna atá leis an athbhunú nó an síneadh, lena n-áirítear na sonraí ábhartha ar fad ina dtugtar tuairisc mhionsonraithe ar na gníomhartha is cúis le bagairt thromchúiseach dá bheartas poiblí nó dá shlándáil inmheánach, agus cúiseanna nach raibh bearta malartacha iomchuí; (b) raon feidhme an athbhunaithe nó an tsínidh atá beartaithe, ina sonraítear an chuid nó na codanna de na teorainneacha inmheánacha a bhfuil an rialú teorann le hathbhunú nó le síneadh; (c) ainmneacha na bpointí trasnaithe atá údaraithe; (d) dáta agus fad an athbhunaithe nó an tsínidh atá beartaithe;

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>(e) na cúinsí maidir leis an ngá agus leis an gcomhréireacht dá dtagraítear in Airteagal 26(1) agus, i gcás sínidh, in Airteagal 26(2);</p> <p>(f) i gcás inarb iomchuí, na bearta atá le glacadh ag na Ballstáit eile.</p> <p>Féadfaidh dhá Bhallstát nó níos mó fógra a chur isteach le chéile.</p> <p>Cuirfear an fógra ar fáil i gcomhréir le teimpléad atá le bunú ag an gCoimisiún trí ghníomh cur chun feidhme agus atá le cur ar fáil ar líne. Déanfar an gníomh cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 38(2)."</p> <p>2. I gcás ina bhfuil rialuithe teorann i bhfeidhm le sé mhí i gcomhréir le hAirteagal 25a(4), áireofar measúnú riosca in aon fhógra ina dhiaidh sin maidir le síneadh a chur leis na rialuithe sin. Cuirfear i láthair sa mheasúnú riosca scála agus forbairt réamh-mheasta na bagartha tromchúisí sainaitheanta, go háirithe an fad a mheastar a mhairfidh an bhagairt thromchúiseach shainaitheanta agus cé na codanna de na teorainneacha inmheánacha a bhféadfaí difear a dhéanamh dóibh, mar aon le faisnéis maidir le bearta comhordaithe leis na Ballstáit eile a mbeidh tionchar ag na bearta sin orthu nó ar dócha go mbeidh tionchar ag na bearta sin orthu.</p> <p>3. I gcás ina dtagraíonn athbhunú nó síneadh rialuithe teorann do ghluaiseachtaí neamhúdaraíthe mórsála dá dtagraítear in Airteagal 25(1), pointe (b), cuirfear faisnéis ar fáil freisin sa mheasúnú riosca maidir le scála agus treohtaí na ngluaiseachtaí neamhúdaraíthe sin, lena n-áirítear aon fhaisnéis a fuarthas ó ghníomhaireachtaí ábhartha an Aontais i gcomhréir lena sainorduithe féin agus anailís sonraí ó chórais faisnéise ábhartha.</p> <p>4. Cuirfidh an Ballstát lena mbaineann, arna iarraidh sin ag an gCoimisiún, aon fhaisnéis bhreise ar fáil, lena n-áirítear faisnéis maidir leis na bearta comhordaithe leis na Ballstáit a ndéanann an síneadh atá beartaithe ar rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha difear dóibh mar aon leis an bhfaisnéis bhreise is gá chun measúnú a dhéanamh ar úsáid fhéideartha na mbeart dá dtagraítear in Airteagail 23 agus 23a.</p> <p>5. Ballstáit a thugann fógra faoi mhíreanna 1 nó 2, féadfaidh siad a chinneadh an fhaisnéis a tugadh fógra fúithi a aicmiú ina iomláine, nó codanna di a aicmiú, más gá sin agus i gcomhréir leis an dlí náisiúnta.</p>	<p>(e) na cúinsí maidir leis an ngá agus leis an gcomhréireacht dá dtagraítear in Airteagal 26(1) agus, i gcás sínidh, in Airteagal 26(2);</p> <p>(f) i gcás inarb iomchuí, na bearta atá le glacadh ag na Ballstáit eile.</p> <p>Féadfaidh dhá Bhallstát nó níos mó fógra a chur isteach le chéile.</p> <p>Cuirfear an fógra ar fáil i gcomhréir le teimpléad atá le bunú ag an gCoimisiún trí ghníomh cur chun feidhme agus atá le cur ar fáil ar líne. Ba cheart a chur san áireamh sa teimpléad seasamh an údaráis nó na n-údarás a rialaíonn na ceantair riaracháin áitiúla arb iad na réigiúin trasteorann iad de réir Airteagal 39(1), pointe (h). Déanfar an gníomh cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 38(2).</p> <p>2. I gcás ina bhfuil rialuithe teorann i bhfeidhm le sé mhí i gcomhréir le hAirteagal 25a(4), áireofar measúnú riosca in aon fhógra ina dhiaidh sin maidir le síneadh a chur leis na rialuithe sin. Cuirfear i láthair sa mheasúnú riosca scála agus forbairt réamh-mheasta na bagartha tromchúisí sainaitheanta, go háirithe an fad a mheastar a mhairfidh an bhagairt thromchúiseach shainaitheanta agus cé na codanna de na teorainneacha inmheánacha a bhféadfaí difear a dhéanamh dóibh, mar aon le faisnéis maidir le bearta comhordaithe leis na Ballstáit agus na réigiúin trasteorann eile a mbeidh tionchar ag na bearta sin orthu nó ar dócha go mbeidh tionchar ag na bearta sin orthu.</p> <p>3. I gcás ina dtagraíonn athbhunú nó síneadh rialuithe teorann do ghluaiseachtaí neamhúdaraíthe mórsála dá dtagraítear in Airteagal 25(1), pointe (b), cuirfear faisnéis ar fáil freisin sa mheasúnú riosca maidir le scála agus treohtaí na ngluaiseachtaí neamhúdaraíthe sin, lena n-áirítear aon fhaisnéis a fuarthas ó ghníomhaireachtaí ábhartha an Aontais i gcomhréir lena sainorduithe féin agus anailís sonraí ó chórais faisnéise ábhartha.</p> <p>4. Cuirfidh an Ballstát lena mbaineann, arna iarraidh sin ag an gCoimisiún, aon fhaisnéis bhreise ar fáil, lena n-áirítear faisnéis maidir leis na bearta comhordaithe leis na Ballstáit a ndéanann an síneadh atá beartaithe ar rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha difear dóibh mar aon leis an bhfaisnéis bhreise is gá chun measúnú a dhéanamh ar úsáid fhéideartha na mbeart dá dtagraítear in Airteagail 23 agus 23a.</p> <p>5. Ballstáit a thugann fógra faoi mhíreanna 1 nó 2, féadfaidh siad a chinneadh an fhaisnéis a tugadh fógra fúithi a aicmiú ina iomláine, nó codanna di a aicmiú, más gá sin agus i gcomhréir leis an dlí náisiúnta.</p>

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnAR
Ní chuirfidh an t-aicmiú sin bac ar rochtain ar fhaisnéis, trí bhealaí comhair póilíneachta iomchuí agus slána ag Ballstáit eile a ndéanann athbhunú sealadach rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha difear dóibh.”	Ní chuirfidh an t-aicmiú sin bac ar rochtain ar fhaisnéis, trí bhealaí comhair póilíneachta iomchuí agus slána ag Ballstáit eile a ndéanann athbhunú sealadach rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha difear dóibh.”

Cúis

An leasú seo a ailíniú leis an gceann roimhe.

Leasú 32

Airteagal 1, pointe (12)

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnAR
<p>(12) Cuirtear an tAirteagal 27a seo a leanas isteach:</p> <p>“Airteagal 27a</p> <p><i>Comhairliúchán leis na Ballstáit agus tuairim ón gCoimisiún</i></p> <p>1. Tar éis dó fógraí a fháil, ar fógraí iad arna gcur isteach faoi Airteagal 27(1), féadfaidh an Coimisiún próiseas comhairliúcháin a bhunú, i gcás inarb iomchuí, lena n-áirítear cruinnithe comhpháirteacha idir an Ballstát a bhfuil sé beartaithe aige rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú nó síneadh a chur leis, agus na Ballstáit eile, go háirithe iad siúd a ndéanann na bearta sin difear dóibh go díreach, agus gníomhaireachtaí ábhartha an Aontais.</p> <p>Bainfidh an comhairliúchán go háirithe leis an mbagairt shainaitheanta don bheartas poiblí nó don tslándáil inmheánach, le hábharthacht athbhunú beartaithe na rialuithe teorann agus aird á tabhairt ar oiriúnacht beart malartach, agus leis na bealaí lena áirithiú go gcuirfear an comhar frithpháirteach idir na Ballstáit chun feidhme i ndáil leis na rialuithe teorann athbhunaithe.</p> <p>An Ballstát a bhfuil sé beartaithe aige rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú nó a shíneadh, tabharfaidh sé lánaird ar thorthaí an chomhairliúcháin sin nuair a bheidh an rialú teorann ag an teorainn inmheánach á dhéanamh aige.</p> <p>2. Tar éis fógraí a fháil, ar fógraí iad a cuireadh isteach i ndáil le rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú nó síneadh a chur leo, féadfaidh an Coimisiún nó aon Bhallstát eile, gan dochar d’Airteagal 72 CFAE, tuairim a eisiúint más rud é, bunaithe ar an bhfaisnéis atá san fhógra agus sa mheasúnú riosca, i gcás inarb iomchuí, nó ar aon fhaisnéis bhreise, go bhfuil inní orthu maidir leis an ngá atá le rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú nó síneadh a chur leis.</p>	<p>(12) Cuirtear an tAirteagal 27a seo a leanas isteach:</p> <p>“Airteagal 27a</p> <p><i>Comhairliúchán leis na Ballstáit agus tuairim ón gCoimisiún</i></p> <p>1. Tar éis dó fógraí a fháil, ar fógraí iad arna gcur isteach faoi Airteagal 27(1), bunóidh an Coimisiún próiseas comhairliúcháin, i gcás inarb iomchuí, lena n-áirítear cruinnithe comhpháirteacha idir an Ballstát a bhfuil sé beartaithe aige rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú nó síneadh a chur leis, agus na Ballstáit eile, go háirithe iad siúd a ndéanann na bearta sin difear dóibh go díreach, Parlaimint na hEorpa, Coiste Eorpach na Réigiún agus gníomhaireachtaí ábhartha an Aontais.</p> <p>Bainfidh an comhairliúchán go háirithe leis an mbagairt shainaitheanta don bheartas poiblí nó don tslándáil inmheánach, le hábharthacht athbhunú beartaithe na rialuithe teorann agus aird á tabhairt ar oiriúnacht beart malartach, agus leis na bealaí lena áirithiú go gcuirfear an comhar frithpháirteach idir na Ballstáit chun feidhme i ndáil leis na rialuithe teorann athbhunaithe.</p> <p>An Ballstát a bhfuil sé beartaithe aige rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú nó a shíneadh, tabharfaidh sé lánaird ar thorthaí an chomhairliúcháin sin nuair a bheidh an rialú teorann ag an teorainn inmheánach á dhéanamh aige.</p> <p>2. Tar éis fógraí a fháil, ar fógraí iad a cuireadh isteach i ndáil le rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú nó síneadh a chur leo, féadfaidh an Coimisiún nó aon Bhallstát eile, gan dochar d’Airteagal 72 CFAE, tuairim a eisiúint más rud é, bunaithe ar an bhfaisnéis atá san fhógra agus sa mheasúnú riosca, i gcás inarb iomchuí, nó ar aon fhaisnéis bhreise, go bhfuil inní orthu maidir leis an ngá atá le rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú nó síneadh a chur leis.</p>

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>3. Tar éis dó fógraí a fháil arna gcur isteach maidir le síneadh a chur le rialú teorann ag an teorainn inmheánach faoi Airteagal 25a(4) arb é is toradh air go leantar de na rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha ar feadh 18 mí ar an iomlán, eiseoidh an Coimisiún tuairim maidir le riachtanas agus comhréireacht na rialuithe sin ag teorainneacha inmheánacha.</p> <p>4. I gcás ina n-eiseofar tuairim dá dtagraítear i míreanna 2 nó 3, féadfaidh an Coimisiún próiseas comhairliúcháin a bhunú chun an tuairim a phlé leis na Ballstáit. I gcás ina n-eiseoidh an Coimisiún nó Ballstát tuairim ina gcuirtear ábhair inní in iúl maidir leis an ngá nó leis an gcomhréireacht a bhaineann le rialuithe athbhunaithe ag teorainneacha inmheánacha, cuirfidh an Coimisiún tús leis an bpróiseas sin.</p> <p>5. I gcás ina measfaidh Ballstát go bhfuil staideanna eisceachtúla ann a thugann bonn cirt don ghá leanúnach le rialuithe ag teorainneacha inmheánacha a sháraíonn an uastréimhse dá dtagraítear in Airteagal 25(5), tabharfaidh sé fógra don Choimisiún i gcomhréir le hAirteagal 27(2). Tabharfaidh an fógra nua ón mBallstát bunús leis an mbagairt leanúnach donn bheartas poiblí nó don tslándáil inmheánach, agus aird á tabhairt don tuairim ón gCoimisiún a tugadh de bhun mhír 3. Eiseoidh an Coimisiún tuairim leantach.”</p>	<p>3. Tar éis dó fógraí a fháil arna gcur isteach maidir le síneadh a chur le rialú teorann ag an teorainn inmheánach faoi Airteagal 25a(4) arb é is toradh air go leantar de na rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha ar feadh 12 mhí ar an iomlán, eiseoidh an Coimisiún tuairim maidir le riachtanas agus comhréireacht na rialuithe sin ag teorainneacha inmheánacha. Ba cheart seasamh an údaráis nó na n-údarás a rialaíonn na ceantair riaracháin áitiúla arb iad na réigiúin trasteorann iad de réir Airteagal 39(1), pointe (h) a chur san áireamh i mbunús na tuairime sin.</p> <p>4. I gcás ina n-eiseofar tuairim dá dtagraítear i míreanna 2 nó 3, bunóidh an Coimisiún próiseas comhairliúcháin chun an tuairim a phlé leis na Ballstáit. I gcás ina n-eiseoidh an Coimisiún nó Ballstát tuairim ina gcuirtear ábhair inní in iúl maidir leis an ngá nó leis an gcomhréireacht a bhaineann le rialuithe athbhunaithe ag teorainneacha inmheánacha, cuirfidh an Coimisiún tús leis an bpróiseas sin.</p> <p>5. I gcás ina measfaidh Ballstát go bhfuil staideanna eisceachtúla ann a thugann bonn cirt don ghá leanúnach le rialuithe ag teorainneacha inmheánacha a sháraíonn an uastréimhse dá dtagraítear in Airteagal 25a(5), tabharfaidh sé fógra don Choimisiún i gcomhréir le hAirteagal 27(2). Tabharfaidh an fógra nua ón mBallstát bunús leis an mbagairt leanúnach donn bheartas poiblí nó don tslándáil inmheánach, agus aird á tabhairt don tuairim ón gCoimisiún a tugadh de bhun mhír 3. Eiseoidh an Coimisiún tuairim leantach.”</p>

Cúis

Tá sé rithábachtach go ndéanfaidh an Coimisiún Eorpach measúnú go pras ar an ngá agus ar an gcomhréireacht a bhaineann le rialuithe teorann inmheánaí fadaithe agus go mbíonn a chuid moltaí bunaithe ar sheasamh an údaráis nó na n-údarás lena rialaítear na limistéir riaracháin áitiúla a mheastar a bheith ina réigiúin trasteorann faoi Airteagal 39(1), pointe (h). Sa phróiseas sin, ba cheart dul i gcomhairle le Parlaimint na hEorpa agus le Coiste Eorpach na Réigiúin. Lena chois sin, cumhdaítear tagairt d’fhadú rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha in Airteagal 25a(5) agus ní mór é sin a cheartú.

Leasú 33

Airteagal 1, pointe (13)

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>(13) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 28:</p> <p>“Airteagal 28</p> <p>Sásra sonrach i gcás ina gcuireann an bhagairt thromchúiseach don bheartas poiblí nó don tslándáil inmheánach feidhmiú foriomlán an limistéir gan rialuithe ag teorainneacha inmheánacha i mbaol</p>	<p>(13) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 28:</p> <p>“Airteagal 28</p> <p>Sásra sonrach i gcás ina gcuireann an bhagairt thromchúiseach don bheartas poiblí nó don tslándáil inmheánach feidhmiú foriomlán an limistéir gan rialuithe ag teorainneacha inmheánacha i mbaol</p>

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>1. I gcás ina suífidh an Coimisiún go ndéanann an bhagairt thromchúiseach chéanna don tslándáil inmheánach nó don bheartas poiblí difear do thromlach na mBallstát, agus feidhmiú foriomlán an limistéir gan teorainneacha inmheánacha á chur i mbaol, féadfaidh sé togra a chur faoi bhráid na Comhairle cinneadh cur chun feidhme a ghlacadh lena n-údarófar do na Ballstáit na rialuithe teorann a athbhunú i gcás nach leor na bearta atá ar fáil dá dtagraítear in Airteagail 23 agus 23a chun aghaidh a thabhairt ar an mbagairt sin.</p> <p>2. Cumhdófar leis an gcinneadh tréimhse suas le sé mhí agus féadfar é a athnuachan, ar thogra ón gCoimisiún, ar feadh tréimhsí breise suas le sé mhí fad a mhairfidh an bhagairt, agus an t-athbhreithniú dá dtagraítear i mír 5 á chur san áireamh.</p> <p>3. I gcás ina ndéanfaidh na Ballstáit rialuithe teorann a athbhunú nó síneadh a chur leo de bharr na bagartha dá dtagraítear i mír 1, beidh na rialuithe sin, ón tráth a thiocfaidh an cinneadh ón gComhairle i bhfeidhm, bunaithe ar an gcinneadh sin.</p> <p>4. Leis an gcinneadh ón gComhairle dá dtagraítear i mír 1, déanfar tagairt freisin d'aon bheart maolaitheach iomchuí a bhunófar ar an leibhéal náisiúnta agus ar leibhéal an Aontais chun laghdú a dhéanamh ar na tionchair a bheidh ag athbhunú na rialuithe teorann.</p> <p>5. Déanfaidh an Coimisiún athbhreithniú ar fhorbairt na bagartha sainaitheanta agus ar thionchar na mbeart arna nglacadh i gcomhréir leis an gcinneadh ón gComhairle dá dtagraítear i mír 1, d'fhonn a mheas an bhfuil bonn cirt leis na bearta fós.</p> <p>6. Cuirfidh na Ballstáit an Coimisiún agus na Ballstáit eile sa Chomhairle ar an eolas láithreach maidir le hathbhunú rialuithe teorann i gcomhréir leis an gcinneadh dá dtagraítear i mír 1.</p> <p>7. Féadfaidh an Coimisiún moladh a eisiúint lena léirítear bearta eile dá dtagraítear in Airteagail 23 agus 23a a d'fhéadfadh rialuithe ag teorainneacha inmheánacha a chomhlánú nó a d'fhéadfadh a bheith níos oiriúnaí chun aghaidh a thabhairt ar an mbagairt shainaitheanta don tslándáil inmheánach nó don bheartas poiblí dá dtagraítear i mír 1."</p>	<p>1. I gcás ina suífidh an Coimisiún go ndéanann an bhagairt thromchúiseach chéanna don tslándáil inmheánach nó don bheartas poiblí difear do thromlach na mBallstát, agus feidhmiú foriomlán an limistéir gan teorainneacha inmheánacha á chur i mbaol, féadfaidh sé togra a chur faoi bhráid na Comhairle cinneadh cur chun feidhme a ghlacadh lena n-údarófar do na Ballstáit na rialuithe teorann a athbhunú i gcás nach leor na bearta atá ar fáil dá dtagraítear in Airteagal 23 chun aghaidh a thabhairt ar an mbagairt sin.</p> <p>2. Cumhdófar leis an gcinneadh tréimhse suas le sé mhí agus féadfar é a athnuachan, más rud é gur ann don bhagairt i gcónaí, ar thogra ón gCoimisiún, ar feadh tréimhsí breise suas le sé mhí agus 24 mhí san iomlán, agus an t-athbhreithniú dá dtagraítear i mír 5 á chur san áireamh.</p> <p>3. I gcás ina ndéanfaidh na Ballstáit rialuithe teorann a athbhunú nó síneadh a chur leo de bharr na bagartha dá dtagraítear i mír 1, beidh na rialuithe sin, ón tráth a thiocfaidh an cinneadh ón gComhairle i bhfeidhm, bunaithe ar an gcinneadh sin.</p> <p>4. Leis an gcinneadh ón gComhairle dá dtagraítear i mír 1, déanfar tagairt freisin d'aon bheart maolaitheach iomchuí a bhunófar ar an leibhéal náisiúnta agus ar leibhéal an Aontais chun laghdú a dhéanamh ar na tionchair a bheidh ag athbhunú na rialuithe teorann.</p> <p>5. Déanfaidh an Coimisiún athbhreithniú ar fhorbairt na bagartha sainaitheanta agus ar thionchar na mbeart arna nglacadh i gcomhréir leis an gcinneadh ón gComhairle dá dtagraítear i mír 1, d'fhonn a mheas an bhfuil bonn cirt leis na bearta fós.</p> <p>6. Cuirfidh na Ballstáit an Coimisiún agus na Ballstáit eile sa Chomhairle ar an eolas láithreach maidir le hathbhunú rialuithe teorann i gcomhréir leis an gcinneadh dá dtagraítear i mír 1.</p> <p>7. Féadfaidh an Coimisiún moladh a eisiúint lena léirítear bearta eile dá dtagraítear in Airteagal 23 a d'fhéadfadh rialuithe ag teorainneacha inmheánacha a chomhlánú nó a d'fhéadfadh a bheith níos oiriúnaí chun aghaidh a thabhairt ar an mbagairt shainaitheanta don tslándáil inmheánach nó don bheartas poiblí dá dtagraítear i mír 1. Ba cheart seasamh an údaráis nó na n-údarás a rialaíonn na ceantair riaracháin áitiúla arb iad na réigiúin trasteorann iad de réir Airteagal 39(1), pointe (h) a chur san áireamh i mbunús an mholta sin."</p>

Cúis

Chun a áirithiú go gcuirfear seasaimh na n-údarás áitiúil agus réigiúnach sna réigiúin trasteorann san áireamh agus chun a áirithiú go gcomhlíonfar na forálacha a leagtar amach sa togra, ba cheart go n-áireofaí i bhformáid aonfhoirmeach na tuarascála roinn maidir le seasamh an údaráis nó na n-údarás a ndéanfaí difear dó nó dóibh a rialaíonn na limistéir riaracháin áitiúla arb iad na réigiúin trasteorann iad de réir Airteagal 39(1)(h). De breis air sin, tá gá le huasteorainn sheasta chun rialuithe leathbhuaana ag teorainneacha inmheánacha a sheachaint.

Leasú 34

Airteagal 1, pointe (14)

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>(14) Leasaítear Airteagal 31 mar a leanas:</p> <p>a) Déantar mír 1 d'Airteagal 31;</p> <p>b) cuirtear an mhír 2 seo a leanas isteach:</p> <p>“2. I gcás ina dtugann Ballstát fógra don Choimisiún agus do na Ballstáit eile faoi rialuithe teorann a athbhunú i gcomhréir le hAirteagal 27(1), cuirfidh sé an méid seo a leanas in iúl do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle an tráth céanna:</p> <p>a) sonraí na dteorainneacha inmheánacha ag a bhfuil rialú teorann le hathbhunú;</p> <p>b) na cúiseanna atá leis an athbhunú atá beartaithe;</p> <p>c) ainmneacha na bpointí trasnaithe atá údaraithe;</p> <p>d) dáta agus fad an athbhunaithe atá beartaithe;</p> <p>e) i gcás inarb iomchuí, na bearta atá le glacadh ag an mBallstát eile.</p> <p>3. Féadfaidh an soláthar faisnéise a bheith faoi réir aicmiú faisnéise ag na Ballstáit de bhun Airteagal 27(4).</p> <p>Ní cheanglófar ar na Ballstáit an fhaisnéis ar fad dá dtagraítear i mír 2 a sholáthar i gcásanna a bhfuil bonn cirt leo ar fhorais slándála poiblí.</p> <p>Ní fhágfar leis an aicmiú faisnéise nach gcuirfidh an Coimisiún an fhaisnéis ar fáil do Pharlaimint na hEorpa. Comhlíonfaidh tarchur agus láimhseáil na faisnéise agus na ndoiciméad a tarchuireadh chuig Parlaimint na hEorpa faoin Airteagal seo na rialacha a bhaineann le faisnéis rúnaicmithe a chur ar aghaidh agus a láimhseáil, ar rialacha iad atá infheidhme idir Parlaimint na hEorpa agus an Coimisiún.”</p>	<p>(14) Leasaítear Airteagal 31 mar a leanas:</p> <p>a) Déantar mír 1 d'Airteagal 31;</p> <p>b) cuirtear an mhír 2 seo a leanas isteach:</p> <p>“2. I gcás ina dtugann Ballstát fógra don Choimisiún agus do na Ballstáit eile faoi rialuithe teorann a athbhunú i gcomhréir le hAirteagal 27(1), cuirfidh sé an méid seo a leanas in iúl do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle an tráth céanna:</p> <p>a) sonraí na dteorainneacha inmheánacha ag a bhfuil rialú teorann le hathbhunú;</p> <p>b) na cúiseanna atá leis an athbhunú atá beartaithe;</p> <p>c) ainmneacha na bpointí trasnaithe atá údaraithe;</p> <p>d) dáta agus fad an athbhunaithe atá beartaithe;</p> <p>e) i gcás inarb iomchuí, na bearta atá le glacadh ag an mBallstát eile.</p> <p>3. Féadfaidh an soláthar faisnéise a bheith faoi réir aicmiú faisnéise ag na Ballstáit de bhun Airteagal 27(4).</p> <p>Ní cheanglófar ar na Ballstáit an fhaisnéis ar fad dá dtagraítear i mír 2 a sholáthar i gcásanna eisceachtúla a bhfuil bonn cirt leo ar fhorais thromchúiseacha slándála poiblí.</p> <p>Ní fhágfar leis an aicmiú faisnéise nach gcuirfidh an Coimisiún an fhaisnéis ar fáil do Pharlaimint na hEorpa. Comhlíonfaidh tarchur agus láimhseáil na faisnéise agus na ndoiciméad a tarchuireadh chuig Parlaimint na hEorpa faoin Airteagal seo na rialacha a bhaineann le faisnéis rúnaicmithe a chur ar aghaidh agus a láimhseáil, ar rialacha iad atá infheidhme idir Parlaimint na hEorpa agus an Coimisiún.”</p>

Cúis

Ba cheart eisceachtaí ar thrédhearcacht a bheith an-teoranta ó thaobh raon feidhme de.

Leasú 35

Airteagal 1, pointe (15)

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>(15) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 33:</p> <p>“Airteagal 33</p> <p>Tuarascáil ar rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú</p> <p>1. Laistigh de cheithre seachtaine ón uair a chuirfear deireadh le rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha, cuirfidh na Ballstáit a rinne rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha tuarascáil faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa, na Comhairle agus an Choimisiúin maidir le hathbhunú rialaithe teorann ag teorainneacha inmheánacha agus, i gcás inarb infheidhme, maidir le síneadh a chur le rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha.</p> <p>2. Gan dochar don chéad mhír 1, i gcás ina gcuirfear síneadh le rialuithe teorann dá dtagraítear in Airteagal 25a (5), cuirfidh an Ballstát lena mbaineann tuarascáil isteach tar éis 12 mhí agus gach 12 mhí ina dhiaidh sin má choinnítear ar bun rialú teorann ar bhonn eisceachtúil.</p> <p>3. Leagfar amach sa tuarascáil, go háirithe, an measúnú tosaigh agus an measúnú leantach ar an ngá atá le rialuithe teorann agus ar urramú na gcritéar dá dtagraítear in Airteagal 26, feidhmiú na seiceálacha, an comhar praiticiúil le Ballstáit chomharsanachta, an tionchar ar ghluaiseacht daoine de bharr na rialuithe sin go háirithe sna réigiúin trasteorann, an éifeachtacht a bhí ag athbhunú rialaithe teorann ag teorainneacha inmheánacha, lena n-áirítear measúnú ex post ar chomhréireacht athbhunú an rialaithe teorann.</p> <p>4. Glacfaidh an Coimisiún formáid aonfhoirmeach don tuarascáil sin agus cuirfidh sé ar fáil ar líne í.</p> <p>5. Féadfaidh an Coimisiún tuairim a eisiúint maidir leis an measúnú ex-post sin ar rialú teorann a athbhunú ag teorainn inmheánach amháin nó níos mó ná sin nó ar chodanna díobh.</p>	<p>(15) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 33:</p> <p>“Airteagal 33</p> <p>Tuarascálacha ar rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú</p> <p>1. Gach ceithre seachtaine agus rialuithe teorann ar bun ag teorainneacha inmheánacha agus laistigh de cheithre seachtaine ón uair a chuirfear deireadh le rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha, cuirfidh na Ballstáit a bhfuil rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha ar bun acu tuarascálacha faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa, na Comhairle agus an Choimisiúin maidir le hathbhunú rialaithe teorann ag teorainneacha inmheánacha agus, i gcás inarb infheidhme, maidir le síneadh a chur le rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha.</p> <p>2. Gan dochar don chéad mhír 1, i gcás ina gcuirfear síneadh le rialuithe teorann dá dtagraítear in Airteagal 25a (5), cuirfidh an Ballstát lena mbaineann tuarascáil isteach tar éis 12 mhí má choinnítear ar bun rialú teorann ar bhonn eisceachtúil.</p> <p>3. Leagfar amach sna tuarascálacha, go háirithe, an measúnú tosaigh agus an measúnú leantach ar an ngá atá le rialuithe teorann agus ar urramú na gcritéar dá dtagraítear in Airteagal 26, feidhmiú na seiceálacha, an comhar praiticiúil le Ballstáit chomharsanachta, an tionchar ar ghluaiseacht daoine de bharr na rialuithe sin go háirithe sna réigiúin trasteorann, an éifeachtacht a bhí ag athbhunú rialaithe teorann ag teorainneacha inmheánacha, lena n-áirítear measúnú leanúnach ar chomhréireacht athbhunú an rialaithe teorann.</p> <p>4. Glacfaidh an Coimisiún formáid aonfhoirmeach le haghaidh na dtuarascálacha sin agus cuirfidh sé ar fáil ar líne í. Beidh roinn sa tuarascáil maidir le seasamh an údaráis nó na n-údarás a rialaíonn na ceantair riaracháin áitiúla arb iad na réigiúin trasteorann iad de réir Airteagal 39(1), pointe (h).</p> <p>5. Eiseoidh an Coimisiún tuairim maidir leis an measúnú leanúnach sin ar rialú teorann a athbhunú ag teorainn inmheánach amháin nó níos mó ná sin nó ar chodanna díobh.</p>

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>6. Déanfaidh an Coimisiún tuarascáil maidir le feidhmiú an limistéir gan rialú ag teorainneacha inmheánacha darb ainm ‘tuarascáil maidir le Staid Schengen’ a chur faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle ar a laghad uair sa bhliain. Áireofar sa tuarascáil liosta de na cinntí go léir a rinneadh chun rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú le linn na bliana ábhartha. Áireofar ann freisin faisnéis faoi na treochtaí laistigh de limistéar Schengen maidir le gluaiseachtaí neamhúdaraithe náisiúnach tríú tír, agus aird á tabhairt ar fhaisnéis atá ar fáil ó ghníomhaireachtaí ábhartha an Aontais, anailís sonraí ó chórais faisnéise ábhartha agus measúnú ar an ngá a bhí le rialuithe teorann a athbhunú sa tréimhse arna cumhdach sa tuarascáil sin.”</p>	<p>6. Déanfaidh an Coimisiún tuarascáil maidir le feidhmiú an limistéir gan rialú ag teorainneacha inmheánacha darb ainm ‘tuarascáil maidir le Staid Schengen’ a chur faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle ar a laghad uair sa bhliain. Áireofar sa tuarascáil liosta de na cinntí go léir a rinneadh chun rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú le linn na bliana ábhartha. Áireofar ann freisin faisnéis faoi na treochtaí laistigh de limistéar Schengen maidir le gluaiseachtaí neamhúdaraithe náisiúnach tríú tír, agus aird á tabhairt ar fhaisnéis atá ar fáil ó ghníomhaireachtaí ábhartha an Aontais, anailís sonraí ó chórais faisnéise ábhartha agus measúnú ar an ngá a bhí le rialuithe teorann a athbhunú sa tréimhse arna cumhdach sa tuarascáil sin.”</p>

Cúis

Chun a áirithiú go gcuirfear seasaimh na n-údarás áitiúil agus réigiúnach i réigiúin trasteorann san áireamh agus chun a áirithiú go gcomhlíonfar na forálacha a leagtar amach sa togra, ba cheart go n-áireofaí i bhformáid aonfhoirmeach na tuarascála roinn maidir le seasamh an údarais nó na n-údarás a ndéanfaí difear dó nó dóibh a rialaíonn na limistéir riaracháin áitiúla arb iad na réigiúin trasteorann iad de réir Airteagal 39(1), pointe (h).

Is ar bhonn rialta a dhéanfar anailís ar a riachtanaí agus a chomhréir atá rialuithe teorann athbhunaithe ag teorainneacha inmheánacha agus déanfaidh an Coimisiún measúnú éigeantach ar an gcás le linn na rialuithe agus ina ndiaidh.

Ós rud é nár cheart rialuithe ag teorainneacha inmheánacha a dhéanamh ach amháin i gcúinsí eisceachtúla agus gur cheart gur rogha dheiridh a bheith iontu, ba chóir dlúthfhairéachán agus dlúthmheastóireacht a dhéanamh ar an gcás ón gcéad lá de na bearta sin a bheith i bhfeidhm. Tá an tréimhse ceithre seachtaine atá beartaithe anseo i gcomhréir leis an tréimhse ama atá beartaithe le haghaidh tuairiscíú *post-factum*.

Leasú 36

Airteagal 1, pointe (19)

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>(19) Cuirtear isteach Iarscríbhinn XII nua: “IARSCRÍBHINN XII CUID A Nós imeachta i ndáil le daoine a ghabhtar ag na teorainneacha inmheánacha a aistriú [1. — 7.] CUID B Foirm chaighdeánach chun daoine a ghabhtar ag na teorainneacha inmheánacha a aistriú [...]”</p>	

Cúis

Ós rud é go moltar Airteagal 23a a scriosadh, ní mór Iarscríbhinn XII a scriosadh freisin.

Leasú 37

Airteagal 2(1)

Téacs a mhol an Coimisiún Eorpach	Leasú ó CnaR
<p>1. Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 6 (3) de Threoir 2008/115/CE:</p> <p>“3. Féadfaidh na Ballstáit staonadh ó chinneadh um fhilleadh a eisiúint chuig náisiúnach tríú tír atá ag fanacht go neamhdhleathach ar a gcríoch má ghlacann Ballstát eile an náisiúnach tríú tír lena mbaineann ar ais i gcomhréir leis an nós imeachta dá bhforáiltear in Airteagal 23a de Rialachán (AE) 2016/399 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (*) nó faoi chomhaontuithe nó socrúithe déthaobhacha.</p> <p>An Ballstát a bhfuil an náisiúnach tríú tír lena mbaineann glactha ar ais aige i gcomhréir leis an gcéad fhomhúr, glacfaidh sé cinneadh um fhilleadh i gcomhréir le mír 1. I gcásanna den sórt sin, ní bheidh feidhm ag an maolú atá leagtha síos sa chéad fhomhúr.</p> <p>Tabharfaidh na Ballstáit fógra don Choimisiún gan mhoill faoi aon chomhaontú déthaobhach nó aon socrú déthaobhach atá ann cheana, bíodh siad leasaithe nó nua.”</p> <p>(*) Rialachán (AE) 2016/399 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 9 Márta 2016 maidir le Cód an Aontais maidir leis na rialacha lena rialáitear gluaiseacht daoine thar teorainneacha (Cód Teorainneacha Schengen) (IO L 077, 23.3.2016, lch. 1).</p>	

Cúis

Ós rud é go molar Airteagal 23a a scriosadh, ní mór na leasuithe ar Airteagal 6(3) de Threoir 2008/115/CE a moladh a scriosadh freisin. Tá feidhm anseo ag an réasúnaíocht chéanna a bhaineann leis an moladh Aithris 25 agus Aithris 26 a scriosadh. De bhreis air sin, d'fhéadfadh sé go mbainfí an bonn ón dlúthpháirtíocht Eorpach de dheasca an spleáchais mhóir ar chomhaontuithe déthaobhacha idir na Ballstáit a mbeadh gá leo chun na haistrithe sin a chur chun feidhme. Lena chois sin, i gcomhréir leis an tuairim ó Sheirbhís Dlí Chomhairle an Aontais Eorpaigh (6357/21, 19.2.2021) ina dtugtar míniú mionsonraithe ar an ngeoméadracht athraitheach idir *acquis* Schengen agus *acquis* Bhaile Átha Cliath maidir leis na tograí faoin gComhshocrú Nua maidir le hImirce agus Tearmann, d'fhéadfaí forálacha maidir le fillleadh a chur san áireamh an athuair sa togra le haghaidh athmhúnú ar an Treoir um Fhilleadh (mar a mhol an Coimisiún in 2018 i dtogra atá idir lámha ag an gComhairle go fóill). De rogha air sin, d'fhéadfadh na forálacha sin a bheith ina gcuid de thogra chun an Treoir um Fhilleadh a leasú. Ní bheadh sé ag teacht le gealltanais an Choimisiúin Eorpaigh maidir le rialáil níos fearr, dá ndéanfaí leasú ar an Treoir um Fhilleadh trí bhithin Chód Teorainneacha Schengen athbhreithnithe.

II. MOLTAÍ BEARTAIS

TÁ COISTE EORPACH NA RÉIGIÚN (CnaR)

1. á chur in iúl gur díol sásaimh dó an togra ón gCoimisiún maidir le Cód Teorainneacha Schengen a leasú, idir na bearta arna moladh a bheadh infheidhme go haonfhoirmeach agus atá dírithe ar theorainneacha seachtracha a chosaint, agus na critéir athshainithe agus na coimircí nós imeachta chun rialuithe ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú agus a fhadú, go háirithe ós rud é go n-aithnítear leo tábhacht an chomhair trasteorann;
2. á chur in iúl gur díol sásaimh dó an Teachtaireacht Chomhpháirteach ón gCoimisiún Eorpach agus ó Ardionadaí an Aontais do Ghnóthaí Eachtracha agus don Bheartas Slándála maidir le haghaidh a thabhairt ar ionstraimíú státuirraithe imirceach ag teorainn sheachtrach an Aontais, a glacadh an 23 Samhain 2021, lena dtugtar aghaidh, in éineacht le Plean gníomhaíochta athnuaithe an Aontais in aghaidh smuigleáil imirceach (2021-2025) ⁽⁶⁾, ar fheiniméan an ionstraimithe den chéad uair;

⁽⁶⁾ COM(2021) 591 final (níl leagan Gaeilge ann)

3. ag teacht leis go bhfuil gá le creat a fheidhmiú níos fearr le haghaidh limistéar Schengen agus gur chun leasa na mBallstát go léir atá sé na teorainneacha seachtracha a bheith faoi smacht; á aithint gur cuid thábhachtach lárnach de bheartas cuimsitheach an Aontais maidir le himirce is ea smacht éifeachtach ar theorainneacha seachtracha an Aontais;

4. á chur in iúl go láidir go bhfuil an sainmhíniú atá beartaithe, mar atá faoi láthair, ar choincheap an ionstraimithe i gCód Teorainneacha Schengen róleathan agus doiléir, rud a fhágann go bhféadfaí ciall chontráilte a bhaint as, rud a d'fhéadfadh a bheith ina chúis le maoluithe nach bhfuil údar leordhóthanach leo ó íoschaighdeáin arna ráthú leis na comhrialacha maidir le cosaint idirnáisiúnta; á thabhairt le fios ar an gcaoi chéanna “[nach ndéantar] scrúdú” sa mheasúnú tionchair a ghabhann leis an togra “ar ionstraimiú na himirce neamhrialta, ionstraimiú a bhí le sonrú sa samhradh ag na teorainneacha talún leis an mBealarúis, i.e. tar éis don obair ar an doiciméad seo a bheith críochnaithe” (?). Dá bhrí sin, tá an measúnú tionchair a ghabhann leis seo neamhiomlán agus ní rannchuidíonn sé go leordhóthanach ar bhealach a áirithíonn go gcomhlíonann an togra a thiocfaidh as sin an cuspóir atá beartaithe do na Treoirí maidir le Rialáil Níos Fearr, is é sin, lántairbhí na mbeartas ar an gcostas is ísle a bhaint amach, agus prionsabail na coimhdeachta agus na comhréireachta á gcomhlíonadh ag an am céanna (?);

5. á chur i bhfáth gur cheart bearta beartais comhlántacha agus coisctheacha a dhíriú freisin ar thíortha tionscnaimh na n-imirceach ionstraimithe agus ar rialtais na tríú tíortha atá freagrach as an ionstraimiú ionas nach é an t-aon toradh a bheidh ann go ngearrfar pionós ar na daoine atá thíos leis na gníomhartha sin. Cé gur cheart go mbeadh riachtanais dhaonnúla na n-imirceach ionstraimithe ina dtosaíocht i gcónaí, ba cheart smachtbhannaí agus bearta sriantacha eile a dhíriú ar na daoine sin a bhfuil baint acu le gníomhaíochtaí an réimis a bhfuil ionstraimiú ar bun acu a éascaíonn trasnú neamhdhleathach teorainneacha seachtracha an Aontais, agus ar ghníomhaíochtaí smuigléirí imirceach a sháraíonn cearta an duine, nó orthu siúd a bhfuil baint eile acu le gáinneáil ar dhaoine;

6. á chur in iúl go léirítear inni sa Rialachán maidir le hIonstraimiú i dtaca le comhlíonadh phrionsabal na comhréireachta de réir Airteagal 5(4) CAE, dá réir nach rachaidh inneachar ná foirm ghníomhaíocht an Aontais thar a bhfuil riachtanach chun cuspóirí na gConarthaí a bhaint amach. Fágann an togra go bhfuil baol ann go n-éascófar maoluithe ar dhlí tearmainn aonfhoirmeach an Aontais thar a bhfuil riachtanach chun cuspóir beartais eachtraigh agus slándála an Aontais a bhaint amach, mar atá stop a chur le tríú tír ionstraimiú a dhéanamh ar imircigh;

7. á iarraidh ar an gCoimisiún Eorpach athchóiriú cuimsitheach a dhéanamh ar an Togra le haghaidh Rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena dtugtar aghaidh ar staidéanna an ionstraimithe i réimse na himirce agus an tearmainn (an Rialachán maidir le hIonstraimiú) (?), i gcomhréir leis na Treoirí maidir le Rialáil Níos Fearr agus prionsabail na dea-reachtóireachta, agus athbhreithniú a dhéanamh ar an togra maidir le Cód Teorainneacha Schengen athbhreithnithe dá réir, i gcomhréir le prionsabail na coimhdeachta agus na comhréireachta de réir Airteagal 5 CAE. Ós rud é go bhfuil an Rialachán maidir le hIonstraimiú atá beartaithe ag brath ar ghlacadh tograí eile faoin gComhshocrú Nua maidir le hImirce agus Tearmann agus, lena chois sin, nach raibh measúnú tionchair ag gabháil leis, níl moltaí á ndéanamh ag an gCoiste i dtaca le leasuithe reachtacha ar an togra le haghaidh rialacháin thuasluaite;

8. á thabhairt le fios gurb éard a dhéantar leis an Rialachán maidir le hIonstraimiú, ós rud é go gceadaítear maolú leis do Bhallstáit aonair ar chur i bhfeidhm aonfhoirmeach dlí tearmainn an Aontais, go bhféadfaí gur ann don bhaol go mbainfeadh an bonn leis ó bhunchuspóir an Chomhshocráithe Nua maidir le hImirce agus Tearmann atá beartaithe, is é sin Comhchóras Eorpach Tearmainn comhleanúnach aonfhoirmeach comhtháite a bhaint amach, rud nach féidir a dhéanamh go leordhóthanach ach amháin ar leibhéal an Aontais. Tá amhras mór ar an gCoiste go háirithe maidir leis na bearta sealadacha atá beartaithe toisc nach gcuirtear ar fáil leo an chosaint a thugtar le Cairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh, lena ráthaítear cosaint ar *refoulement*, rochtain éifeachtach ar nós imeachta um chinneadh stádaís, an ceart chun tearmainn, an ceart chun saoirse, ceart na cosanta dlí éifeachtaí agus an ceart chun dínite;

9. ag tarraingt aird ar an tuairim uaidh maidir leis an gComhshocrú Nua maidir le hImirce agus Tearmann⁽¹⁰⁾ agus ar a sheasamh i gcoinne fadú neamhriachtanach ar nósanna imeachta teorann maidir le tearmann, rud a gcuirfí síneadh ní b'fháide fós leis de réir an Rialacháin maidir le hIonstraimiú atá beartaithe agus le srianta eile agus a d'fhágadh go mbeadh sé ní ba dheacra fós an ceart chun tearmann a iarraidh a fheidhmiú;

10. á mholadh nár cheart féidearthachtaí iomadúla a bheith ann chun nós imeachta teorann brostaithe a chur chun feidhme gan dálaí pearsanta a chur san áireamh cé is moite d'fhadhbanna sláinte ar leith; á mholadh, chun na críche sin, gan tréimhse rófhada a dheonú do Bhallstáit chun iartras ar thearmann a chlárú nó rochtain ar a gcríoch a dheonú, ar rud é ar dócha go mbeidh díothú saoirse ina thoradh air agus arb ionann é agus gabháil neamhdhleathach *de facto* ag na teorainneacha seachtracha;

(?) SWD(2021) 463 final

(8) SWD(2021) 305 final (níl leagan Gaeilge ann)

(9) COM(2021) 890 final

(10) COR-2020-04843

11. á chur in iúl gur saoth leis, mar an gcéanna, go bhfuil an baol ann nach dtabharfar aghaidh ar riachtanais ar leith na n-iarrthóirí tearmainn trí éifeacht fionraíochta uathoibríoch na n-achomharc a choinneáil siar sa nós imeachta éigeandála maidir le bainistiú imirce agus tearmainn agus trí na caighdeáin ghlactha a íslú go dtí an leibhéal is ísle is féidir, rud nach sainítear a thuilleadh sa togra;

12. á chur i bhfáth nach bhfuil dul chun cinn déanta i gcaibidlíocht na Comhairle ach oiread i gcás an togra le haghaidh Cinneadh ón gComhairle maidir le bearta éigeandála sealadacha ar mhaithe leis an Laitvia, leis an Liotuáin agus leis an bPolainn, togra atá ar aon dul leis an Rialachán maidir le hIonstraimiú atá beartaithe; á chur ina luí gur ann cheana féin do sholúbthacht do na Ballstáit sa chreat dlíthiúil chun dul i ngleic le hathruithe a thagann ar chúrsaí ag a dteorainn;

13. á chur i bhfios gur léirigh ionradh Chónaidhm na Rúise ar an Úcráin i mí Feabhra 2022 agus teitheadh na nÚcránach agus na ndaoine a bhfuil cónaí orthu sa tír ina dhiaidh sin a thábhachtaí atá sé teorainneacha seachtracha an Aontais a bhainistiú go héifeachtach agus go daonnachtúil. Bhí dúshlán mór roimh an bPolainn, an Rómáin, an tSlóvaic agus an Ungáir, ar an gcéad dul síos, i ndáil leis an tslándáil a choinneáil ag an teorainn agus, os a choinne sin, le bainistiú a dhéanamh ar imirce na gcéadta míle duine a d'fhág an Úcráin agus tearmann á lorg acu i mBallstáit an Aontais. Tarraingíodh aird freisin leis an gcoinbhleacht armtha san Úcráin ar an tábhacht mhór a bhaineann le comhar trasteorann laistigh den Aontas agus lasmuigh de, go háirithe i gcomhthéacs cúnaimh daonnúil a chur ar fáil.

14. ag moladh na mBallstát as an aontacht a choimeád agus an Treoir um Chosaint Shealadach a ghníomhachtú ar mhaithe leis na dídeanaithe go léir ón Úcráin, seachas maolú a dhéanamh ar chaighdeáin an dlí tearmainn, rud a dhéanfaí dá mbeadh feidhm ag an Rialachán maidir le hIonstraimiú; á chur i bhfáth go bhfágann castacht an cháis go bhfuil gá le cur chuige comhordaithe lena dtugtar aird ar chearta an duine agus ar an gceart chun tearmainn agus atá bunaithe ar an dlúthpháirtíocht agus ar chomhroinnt chothrom na freagrachta leis na Ballstáit agus na réigiúin is mó a ndéanann an cás seo difear dóibh; á chur in iúl gur údar mórtais dó gurb í an dlúthpháirtíocht an fhreagairt a thug na rialtais agus na saoránaigh araon ar an scéal go dtí seo;

15. ag teacht leis gur cheart gur rogha dheiridh a bheadh i rialuithe ag teorainneacha inmheánacha i gcónaí agus tá sé ag cur i bhfáth go láidir go gcuirtear i mbaol mór cumas na réigiún comharsanachta comhoibriú lena chéile de dheasca athbhunú sealadach rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha, agus go bhfuil tionchar tromchúiseach aige sin ar na geilleagair réigiúnacha;

16. á chur i bhfáth go bhfuil an comhar trasteorann i gcroílár thionscadal lánpháirtíochta na hEorpa agus go bhfuil sé ar cheann de na héachtaí is mó atá bainte amach ag an Aontas Eorpach. Is ag na teorainneacha is mó a bhraitheann na saoránaigh fíorthairbhí lánpháirtíú na hEorpa. Cothaíonn comhar trasteorann teagmhálacha idir cónaitheoirí na réigiún, spreagann sé forbairt agus cuireann sé go díreach le cáilíocht saoil na bpobal áitiúil;

17. á chur in iúl go bhfuil paindéim COVID-19 ar cheann de na céimeanna is mó ar gcúl a thit amach leis na blianta fada ó thaobh comhar trasteorann de, ach go raibh an-chuid réigiún teorann ag streachailt cheana féin, sular thit an phaindéim amach fiú, leis an iliomad bacainní réigiúnacha ar leith, amhail iompar agus nascacht trasteorann mar aon le bacainní maorlathacha roimh shaoránaigh agus gnólachtaí arbh iad na constaicí ba mhó a bhí rompu ina gcriócha iad;

18. á chur in iúl gur díol sásaimh dó an dearbhú nach ndéanfaidh an easpa rialaithe teorann ag teorainneacha inmheánacha difear d'fheidhmiú na gcumhachtaí póilínachta nó na gcumhachtaí poiblí eile ag na húdaráis inniúla, sa mhéid is nach bhfuil éifeacht acu atá coibhéiseach le seiceálacha teorann;

19. á chur in iúl gur díol sásaimh dó na critéir níos déine maidir le rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a athbhunú agus a fhadú ar bhonn sealadach, agus go háirithe an ceanglas an tionchar is dócha a bheadh acu ar fheidhmiú na réigiún trasteorann a mheas, agus na naisc láidre shóisialta agus eacnamaíochta atá eatarthu á gcur san áireamh;

20. den bharúil, áfach, gur cheart úsáid na mbeart malartach a áireamh sna critéir chun rialuithe teorann a athbhunú, agus ní hamháin chun iad a fhadú;

21. á mholadh gur cheart uastréimhse dhocht 24 mhí san iomlán a chur leis na rialuithe teorann ag teorainneacha inmheánacha;

22. á mholadh gur cheart cúiseanna leis an bhfáth nach bhfuil sé iomchuí bearta malartacha a dhéanamh, agus seasamh an údaráis nó na n-údarás sin a bhfuil na limistéir riaracháin áitiúla a mheastar a bheith ina réigiún trasteorann de réir Airteagal 39(1), pointe (h) faoina gcúram, a áireamh in aon fhógra ó Bhallstát maidir le rialuithe ag teorainneacha inmheánacha a thabhairt isteach arís ar bhonn sealadach;

23. á chur in iúl gur díol sásaimh dó an ceanglas bearta maolaitheacha a thabhairt isteach in éineacht le tabhairt isteach arís nó fadú rialuithe teorann agus aird ar leith á tabhairt ar chás na réigiún trasteorann; den bharúil gur cheart dul i gcomhairle sa chás sin leis an údarás nó na húdaráis a rialaíonn na limistéir riaracháin áitiúla arb iad na réigiúin trasteorann iad de réir Airteagal 39(1), pointe (h);
24. á chur in iúl gur díol sásaimh dó na tagairtí do “údaráis inniúla” mar aitheantas ar chumhachtaí poiblí na n-aonad riaracháin ar an leibhéal réigiúnach agus ar an leibhéal áitiúil;
25. ag iarraidh ar an gCoimisiún Eorpach comhairliúcháin fhorleathana a dhéanamh leis na gníomhaithe ábhartha, lena n-áirítear ar an leibhéal áitiúil agus réigiúnach, sula molfaidh sé gníomhartha tarmligthe faoi chreat nua Schengen;
26. á mholadh gan seiceálacha teorann a úsáid ar bhonn lánroghnach ós rud é gur bheag nárbh ionann sin agus rialuithe ag teorainneacha inmheánacha a bheith i bhfeidhm;
27. ag teacht leis go bhfuil prionsabal na coimhdeachta infheidhme de bhua Airteagal 5(3) CAE, agus go ngníomhóidh an tAontas ós rud é nach féidir leis na Ballstáit cuspóirí na gníomhaíochta atá beartaithe – sláine limistéar Schengen agus an gá atá le coinníollacha aonfhoirmeacha a áirithiú chun an ceart chun saorghluaiseachta a fheidhmiú – a bhaint amach go leordhóthanach, ní ar an leibhéal lánach ná ar an leibhéal réigiúnach ná áitiúil, ach gur féidir, de bharr fhairsinge nó éifeachtaí na gníomhaíochta atá beartaithe, iad a ghnóthú níos fearr ar leibhéal an Aontais;
28. ag teacht leis, cé nár cheart a mheas, *per se*, gur bhagairt don bheartas poiblí ná don tslándáil inmheánach sreabha imirce neamhrialta, go bhféadfadh bearta breise a bheith ag teastáil chun feidhmiú limistéar Schengen a áirithiú;
29. á chur in iúl nach dtagann sé leis, áfach, maidir le cás inarb ann do ghluaiseachtaí móra neamhúdaraithe náisiúnach trídís idir na Ballstáit, gur cheart an méid sin a mheas mar údar cuí féideartha do Bhallstát aonair le rialú teorann ag teorainneacha inmheánacha a thabhairt isteach an athuair nó le síneadh a chur leis, mar bheadh sé sin ag teacht salach ar chuspóir an togra agus ar chur i bhfeidhm cuí phrionsabal na coimhdeachta. Ós rud é go mbaineann cás den sórt sin le gluaiseachtaí idir na Ballstáit, chun prionsabal na coimhdeachta a chomhlíonadh, is gá aghaidh a thabhairt air ar leibhéal an Aontais mar a mholtar faoi Airteagal 28;
30. á mholadh maidir le hathbhunú rialuithe teorann i gcás inarb ann do ghluaiseachtaí móra neamhúdaraithe náisiúnach trídís idir na Ballstáit, gur cheart go dtiocfadh sé ach faoin sásra ar leith a mholtar de réir Airteagal 28, agus faoi sin amháin, agus go mbeadh sé faoi réir chinneadh cur chun feidhme na Comhairle;
31. á mholadh gur cheart tús a chur le faireachán agus tuairisciú in am trátha nuair a thabharfar isteach rialuithe ag teorainneacha inmheánacha agus nach mbeadh teorainn anailíse agus tuairiscithe *post-factum* leis;
32. á chur in iúl gur díol sásaimh dó an próiseas comhairliúcháin a tugadh isteach de réir Airteagal 27a; ag iarraidh go mbeadh cead ag na húdaráis a rialaíonn na limistéir riaracháin áitiúla arb iad na réigiúin trasteorann iad de réir Airteagal 39 (1), pointe (h) barúlacha a chur isteach sna fógraí ó na Ballstáit a bhfuil baint dhíreach acu leis an aonad riaracháin atá faoina gcúram;
33. á thabhairt le fios gur cheart go mbeadh sa mheasúnú riosca atá le cur isteach ag an mBallstát i gcás síneadh a chur le rialuithe teorann na torthaí ó chomhairliúcháin leis na húdaráis a rialaíonn na limistéir riaracháin áitiúla arb iad na réigiúin trasteorann iad de réir Airteagal 39(1), pointe (h);
34. ag iarraidh ar an gCoimisiún a thuairim maidir lena riachtanaí agus lena chomhréirí atá rialuithe teorann a bhunú ar chomhairliúcháin leis na húdaráis a rialaíonn na limistéir riaracháin áitiúla arb iad na réigiúin trasteorann iad de réir Airteagal 39(1), pointe (h);
35. ag iarraidh ar an gCoimisiún, ar an dóigh chéanna, agus moladh á eisiúint aige ina léirítear bearta eile dá dtagraítear in Airteagal 23 lena bhféadfaí rialuithe ag teorainneacha inmheánacha a chomhlánú nó a d'fhéadfadh a bheith ní b'oiriúnaí ó thaobh aghaidh a thabhairt ar an mbaol sainaitheanta ar an tslándáil inmheánach nó ar an mbeartas poiblí, a mholtadh a bhunú freisin ar chomhairliúcháin leis na húdaráis a rialaíonn na limistéir riaracháin áitiúla arb iad na réigiúin trasteorann iad de réir Airteagal 39(1), pointe (h);

36. ag iarraidh, chun a áirithiú go gcuirfead barúlacha na réigiún trasteorann san áireamh ag gach céim, go gcuirfí san áireamh san anailís *post-factum* arna cur isteach ag Ballstát mar thuarascáil chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle agus chuig an gCoimisiún, seasamh na n-údarás a rialaíonn na limistéir riaracháin áitiúla arb iad na réigiún trasteorann iad de réir Airteagal 39(1)(h);

37. ag an deireadh ar fad, i bhfách leis an méadú atá beartaithe ar limistéar Schengen, mar atá an Chróit a chur leis ón 1 Eanáir 2023. Lena chois sin, tá CnaR ag iarraidh go gcuirfead an Bhulgáir agus an Rómáin le limistéar Schengen, ar choinníoll go gcuireann siad *acquis* Schengen chun feidhme go héifeachtach. Tá an Coiste ag teacht leis an seasamh a cuireadh ina iúl sa Teachtaireacht ón gCoimisiún Eorpach *A strategy towards a full functioning and resilient Schengen area* [Straitéis i dtreo limistéar Schengen lánfheidhmiúil agus athléimneach] i dtaca le teacht isteach iomlán na dtí thír in Schengen, go gcuirfead leis an tslándáil san Aontas ina iomláine, ós rud é go mbeidh na trí tír sin in ann leas iomlán a bhaint as na huirlisí atá ar fáil, agus gur rud tábhachtach é aontachas na dtíortha sin ó thaobh an mhuintín fhrithpháirteach as limistéar Schengen a threisiú⁽¹¹⁾.

An Bhruiséil, an 12 Deireadh Fómhair 2022.

Uachtarán
Choiste Eorpach na Réigiún
Vasco ALVES CORDEIRO

⁽¹¹⁾ COM(2021) 277 final (níl leagan Gaeilge ann)